

Natuur en recreatieschap IJsselmonde

Aan de deelnemers van het Natuur- en
Recreatieschap IJsselmonde

Bezoekadres Overschieweg 310
3112 NC Schiedam
Postadres Postbus 2
3800 AA Amersfoort
Telefoon (010) 298 10 10
E-mail info@staatsbosbeheer.nl
KvK 53215370
Bank BNG NL14 BNGH 0285 0131 65
BIC-code BNGHNL2G
BTW nummer NL0038.66.865.B.01
natuurenrecreatieschapijsselmonde.nl
Volg ons:

Contactpersoon : Dhr. ing. R.W. van Keulen

Doorkiesnummer : 06-11297367

Betreft : Aanbieding jaarstukken 2022 en de programmabegroting 2024

Ons kenmerk : -

Uw kenmerk : N.v.t.

Bijlage : 4

Schiedam, 19-4-2024

Geachte heer/mevrouw,

Ter voldoening aan het gestelde in de Gemeenschappelijke Regeling Natuur- en recreatieschap IJsselmonde, alsmede de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, doe ik u hierbij toekomen:

- Het belegvel(voorstel) met de concept Jaarstukken 2023 van Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde, ter kennisname;
- Het belegvel(voorstel) met het ontwerp Programmabegroting 2025 van Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde, voor een eventuele zienswijze.

Het Dagelijks Bestuur van Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde heeft in de vergadering van 18 april 2024 ingestemd met deze stukken. Bovengenoemde stukken worden ter vaststelling aangeboden aan het Algemeen Bestuur van Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde in de vergadering van 3 juli 2024.

Voor de goede orde wijs ik u erop dat ingevolge het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling de deelnemers hun zienswijze over de ontwerpbegroting 2025 naar voren kunnen brengen. Uw eventuele zienswijze voegen wij dan bij de aanbieding aan het Algemeen Bestuur van Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde.

Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Namens het Dagelijks Bestuur van Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde

De heer ing. R.W. van Keulen,
Bestuurssecretaris

VOORSTEL DAGELIJKS BESTUUR

Onderwerp	:	Jaarstukken 2023
Kenmerk	:	-
Bijlagen	:	-1-
Besluitdatum	:	18 april 2024
Vorbereid door	:	Staatsbosbeheer

1. ONTWERP-BESLUIT

Het bestuur wordt voorgesteld:

- In te stemmen met de concept-jaarstukken 2023 van Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde;
 - Het positieve jaarresultaat 2023 op € 241.867 vast te stellen en toe te voegen aan de Algemene Reserve;
 - De concept-jaarstukken 2023 ter kennisname aan de deelnemers te zenden;
 - De jaarstukken 2023 ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur voor te leggen.
-

2. ONDERWERP IN KORT BESTEK

Hierbij worden uw bestuur ter instemming de concept-jaarstukken 2023 voorgelegd.

Deze concept-jaarstukken bevatten de volgende documenten:

1. Het jaarverslag 2023 bestaande uit:
 - i. de programmaverantwoording en de paragrafen.
2. de jaarrekening 2023 bestaande uit:
 - i. de programmarekening en de toelichting,
 - ii. de balans per 31 december 2023 en de toelichting.

De resultaten zijn als volgt:

PRODUCT	BEDRAG	VOORDELIG/NADELIG	TOELICHTING
Gebiedsbeheer	139.001	voordelig	Het gebiedsbeheer is (per saldo) tegen minder kosten gerealiseerd, met behou van het afgesproken kwaliteitsniveau.
Maatschappelijke betrokkenheid	10.492	voordelig	De inzet voor maatschappelijke betrokkenheid is minder intensief gewed dan gepland doordat er door betrokken partijen meer zelfstandig geopereerd werd.
Plannen maken	17.712	voordelig	Gelet op de optimalisatie van de begrot is er een pas op de plaatst gemaakt me planontwikkeling in de gebieden.
Overhead			
Bestuurlijke diensten	50.367	voordelig	Met het invullen van de functie Bestuurssecretaris door Staatsbosbehe is een efficiencyvoordeel bereikt op het onderdeel bestuursondersteuning.
Financiële diensten	4.011	nadelig	Nvt
Juridische diensten	1.220	Voordelig	Nvt
Algemene middelen	27.088	Voordelig	De bijdrage van de Provincie Zuid-Holland is geïndexeerd.
Saldo gewone bedrijfsvoering	241.868	Voordelig	
Afwijking kredieten	7.580	Voordelig	Nvt
Afwijking dekking kredieten/ mutaties reserves	7.581	Nadelig	Nvt
Totaal resultaat	241.867	Voordelig	

Voor een nadere toelichting op de resultaten wordt verwezen naar concept-jaarstukken. Voorgesteld wordt het jaarresultaat van € 241.867 over 2023:

- toe te voegen aan de Algemene Reserve

3. VOORAFGAANDE BESLUITVORMING

AB 2022-07-06 – vaststelling programmabegroting 2023
AB 2023-12-13 – vaststelling najaarsrapportage 2023

4. JURIDISCHE PARAGRAAF

Niet van toepassing.

5. FINANCIËLE PARAGRAAF

Dit betreft een rapportage over het afgelopen begrotingsjaar 2023.

6. COMMUNICATIE

Niet van toepassing.

7. WIJZE VAN TOTSTANDKOMING

Ambtelijk voorbereid door Staatsbosbeheer.

8. VERDERE PROCEDURE

Na vaststelling van de jaarstukken 2023 door het Algemeen Bestuur zullen de stukken ter kennisname worden toegezonden aan het Ministerie van BZK, Provinciale Staten en naar de deelnemers van het schap.

Hoogachtend,

R. van Keulen
Bestuurssecretaris

Jaarstukken 2023

Jaarverslag en jaarrekening Natuur- en
recreatieschap IJsselmonde

juni 2024

Inhoudsopgave

JAARVERSLAG 2023	3
1. BESTUURLIJKE SAMENVATTING	4
2. LEESWIJZER	6
3. VERANTWOORDING PROGRAMMA INSTANDHOUDING EN ONTWIKKELING GEBIEDEN	7
3.1. GEBIEDSBEHEER	7
3.2. MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID	10
3.3. PLANNEN MAKEN	10
3.4. OVERHEAD	11
3.5. ALGEMENE MIDDELEN	14
3.6. PROJECTEN/KREDIETEN	14
4. PARAGRAFEN	17
4.1. WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	17
4.2. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	19
4.3. FINANCIERING	20
4.4. GRONDBELEID	21
4.5. BEDRIJFSVOERING	22
JAARREKENING 2023	23

JAARVERSLAG 2023

1. Bestuurlijke samenvatting

In deze bestuurlijke samenvatting zijn de gerealiseerde speerpunten per programma benoemd. Deze punten zijn verder uitgewerkt in hoofdstuk 3: Programmaverantwoording.

Bestuurlijke context

Het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde (NRIJ) is een gemeenschappelijke regeling waarin vijf gemeentelijke overheden deelnemen. Het NRIJ heeft tot taak om in onderlinge samenhang het gemeenschappelijk belang van de deelnemers te behartigen voor wat betreft de ontsluiting, de ontwikkeling, aanleg en het beheer in het kader van de openluchtrecreatie en het toerisme en waar mogelijk van natuur en landschap in het werkgebied. Het NRIJ heeft een beheerareaal van ruim 800 hectare. De uitvoering van de werkzaamheden van het recreatieschap wordt middels een samenwerkingsovereenkomst verzorgd door Staatsbosbeheer. Met de provincie Zuid Holland en de gemeente Rotterdam bestaat een langjarige subsidierelatie. De continuïteit van de bijdragen op langere termijn is onzeker, maar het gezamenlijk belang is evident. De provincie heeft in 2022 een nieuwe subsidieregeling voor het beheer van recreatiegebieden vastgesteld waarop NRIJ na 2025 een beroep kan doen. De evaluatie van de regeling en de komst van alle schappen in Zuid Holland die gebruik mogen gaan maken van deze regeling maakt dat de Provincie de voorwaarden mogelijk gaat aanpassen. Duidelijkheid hierover wordt gegeven bij de behandeling van de voorjaarsnota door Provinciale Staten in juni 2024. Verwacht wordt dat de uitgangspunten die hierin als argument worden aangevoerd, te weten, druk op de gebieden door uiteenlopende oorzaken, meer woningbouw, de stikstofproblematiek en zowel de noodzaak als de wens om meer te kunnen bewegen/sporten in de buitenlucht onderdeel worden van de besluitvorming. Met de gemeente Rotterdam wordt een samenwerkingsovereenkomst aan gegaan voor de zes opvolgende jaren met een jaarlijkse bijdrage van € 550.000.

De NRIJ-gebieden liggen op IJsselmonde als groene longen in een stedelijke omgeving. Om de hiervoor genoemde belangen in de praktijk te brengen blijft een goede samenwerking nodig. Het NRIJ erkent dat in de komende jaren substantieel minder geld beschikbaar kan komen van verschillende overheden. Rekening gehouden wordt met een financiële opgave oplopende tot 20% in 2025 (5% per jaar vanaf begroting 2022). Om deze reden heeft het bestuur van het schap besloten tot een verkenning naar optimalisaties om de toekomstige beheerlast te verlagen. Dit wordt tot 2026 budgetneutraal uitgevoerd; eventuele gerealiseerde besparingen worden geïnvesteerd in pilotprojecten voor de nieuwe vorm van beheer, gebaseerd op de toekomstthema's.

In 2022 is er een wijziging van kracht geworden in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Een deel van deze wet is automatisch van kracht geworden, een ander deel zijn onderdelen waarop het bestuur voorstellen kan voorleggen aan de, aan het schap, deelnemende gemeenteraden. Dit traject is doorlopen en in 2024 wordt de Gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling ter vaststelling aan de deelnemende gemeenteraden voorgelegd.

In 2023 zijn de gebieden wederom significant zeer druk bezocht, met name de gebieden rondom de Oude Maas. Door een deelnemende gemeente zijn hierop ook, in overleg met het schap verkeersregelaars ingezet. Tegelijkertijd brengt het ook uitdagingen met zich mee onder andere gerelateerd aan veiligheid, vervuiling en een toename aan beheerkosten. Er zijn extra hygiëne maatregelen uitgevoerd en er wordt gewerkt om een project op te tuigen waarbij (zwerf)afval structureel wordt aangepakt. Er blijft een toenemende trend van vernieling, vandalisme en afvaldumpingen waarneembaar.

Financiële samenvatting

De jaarrekening 2023 sluit met een voordelig resultaat van 241.867 euro.

Exploitatie

De resultaten per programma zijn als volgt:

PRODUCT	BEDRAG	VOORDELIG/NADELIG	TOELICHTING
Gebiedsbeheer	139.001	voordelig	Het gebiedsbeheer is (per saldo) tegen minder kosten gerealiseerd, met behoud van het afgesproken kwaliteitsniveau.
Maatschappelijke betrokkenheid	10.492	voordelig	De inzet voor maatschappelijke betrokkenheid is minder intensief geweest dan gepland doordat er door betrokken partijen meer zelfstandig geopereerd werd.
Plannen maken	17.712	voordelig	Gelet op de optimalisatie van de begroting is er een pas op de plaatst gemaakt met planontwikkeling in de gebieden.
Overhead			
Bestuurlijke diensten	50.367	voordelig	Met het invullen van de functie Bestuurssecretaris door Staatsbosbeheer is een efficiencyvoordeel bereikt op het onderdeel bestuursondersteuning.
Financiële diensten	4.011	nadelig	Nvt
Juridische diensten	1.220	Voordelig	Nvt
Algemene middelen	27.088	Voordelig	De bijdrage van de Provincie Zuid-Holland is geïndexeerd.
Saldo gewone bedrijfsvoering	241.868	Voordelig	
Afwijking kredieten	7.580	Voordelig	Nvt
Afwijking dekking kredieten/ mutaties reserves	7.581	Nadelig	Nvt
Totaal resultaat	241.867	Voordelig	

Voorgesteld wordt het voordelige jaarresultaat 2023:

- toe te voegen aan het aan de Algemene Reserve.

Vermogenspositie

Het eigen vermogen komt per ultimo 2023 uit op een bedrag van ca. € 4,6 miljoen.

2. Leeswijzer

In deze jaarstukken wordt inzicht gegeven in de voortgang van het realiseren van de doelen en prestaties uit de programmabegroting 2023 en de najaarsrapportage 2023. Daarnaast wordt inzicht geboden in de realisatie van additionele projecten (kredieten). In de tabellen zijn de realisatiecijfers over het jaar 2023 opgenomen. De lasten en de baten zijn gepresenteerd als positieve bedragen in hele euro's. Voor zover niet anders vermeld zijn alle resultaten incidenteel.

De jaarstukken zijn opgesteld naar de eisen die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) stelt.

In de bestuurlijke samenvatting (hoofdstuk 1) is op hoofdlijnen ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten in 2023. In hoofdstuk 3 is de programmaverantwoording opgenomen. Hierin worden de doelen en prestaties toegelicht door beantwoording van de drie W-vragen:

1. Wat hebben we bereikt?
2. Wat hebben we gedaan?
3. Wat heeft het gekost?

Hoofdstuk 4 zal daarna ingaan op de, volgens het BBV verplichte en voor het recreatieschap relevante, paragrafen, te weten:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Grondbeleid
- Bedrijfsvoering

Hoofdstuk 5 bevat de jaarrekening 2023 met daarin de waarderingsgrondslagen, de balans per 31 december 2023 met toelichting en het overzicht van baten en lasten met toelichting. Ook is in hoofdstuk 5 aanvullende (o.a. wettelijke verplichte) informatie opgenomen.

3. Verantwoording Programma Instandhouding en Ontwikkeling Gebieden

Het programma is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Gebiedsbeheer
- Maatschappelijke betrokkenheid
- Plannen maken
- Overhead
- Projecten/Kredieten en
- Mutatie reserves

3.1. Gebiedsbeheer

De natuur- en recreatiegebieden vallend binnen de gemeenschappelijke regeling zijn onderhouden conform het principe 'schoon, heel en veilig' voor een optimaal gebruik door de bezoekers. Onder het beheer van de gebieden vallen tevens diverse exploitaties, die bijdragen aan de recreatieve kwaliteit.

Het gebiedsbeheer is gerealiseerd door middel van de volgende producten en diensten:

1. Beheerinformatie
2. Uitvoeren terreininspecties
3. Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer
4. Uitvoeren terreinbeheer
5. Omgevingscommunicatie
6. Beheer vastgoed en gronden
7. Toezicht en handhaving
8. Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

Ad. 1 Beheerinformatie

Wat hebben we bereikt?

Inzicht in de beheerwerkzaamheden en kosten voor de komende jaren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De beheerinformatie (het Terreinbeheermodel (TBM) gekoppeld aan het Geografisch Informatie Systeem (GIS) en de 'kunstwerkpaspoorten' voor bijvoorbeeld bruggen en steigers) is op orde gehouden.

Ad. 2 Uitvoeren terreininspecties

Wat hebben we bereikt?

Het uitvoeren van terreininspecties heeft geleid tot actuele en heldere beheerdata. Hiermee is op korte termijn de kwaliteit en veiligheid in de gebieden gewaarborgd en is op langere termijn inzicht in de noodzakelijke investeringen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De systematische visuele en technische inspecties zijn conform planning uitgevoerd. Daarmee is zicht op de onderhoudsstaat van de natuur- en recreatieterreinen geborgd.

Ad. 3 Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer

Wat hebben we bereikt?

Een natuurlijke en eigentijdse inrichting van de terreinen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De ondersteuning van recreatieadviseurs, ecologen en landschapsarchitecten is waar nodig en wenselijk ingezet, waarmee het beheer ingericht is vanuit een integraal perspectief.

Ad. 4 Uitvoeren terreinbeheer

Wat hebben we bereikt?

Een duurzaam onderhouden natuur- en recreatiegebied dat aansluit op de wensen van bezoekers, met faciliteiten die schoon, heel en veilig zijn. Daarnaast heeft het terreinbeheer bijgedragen aan natuurwaarden en biodiversiteit.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het product Uitvoeren terreinbeheer betreft het doen onderhouden van de natuur- en recreatiegebieden en de daarbij behorende beheertaken. De basis voor de reguliere onderhoudswerkzaamheden is beschreven in het Terreinbeheermodel (TBM). Het regulier (jaarlijks) onderhoud is gerealiseerd door uitvoering van het gras/waterbestek, het hygiënebestek en losse opdrachten aan aannemers en door een beperkt aantal werkzaamheden in eigen beheer uit te voeren. Daarnaast wordt in toenemende mate samenwerking gezocht met maatschappelijke partijen, vrijwilligers e.d. Ten behoeve van de werkzaamheden voor het groot onderhoud wordt gebruik gemaakt van een jaarlijks geactualiseerde meerjarige onderhoudsplanning. De toelichting over het in 2023 uitgevoerde programma groot onderhoud is opgenomen in paragraaf 4.2 Onderhoud kapitaalgoederen.

Het jaar 2023 werd klimatologisch gekenmerkt door records op gebied van temperatuur, zon en neerslag. In de gebieden van NRIJ was dit vooral merkbaar gedurende de maanden mei en juni die zeer zonnig, droog en warm verliepen. Deze omstandigheden veroorzaakten vooral gedurende de weekenden topdrukke en daarmee gepaard en enorm afvalaanbod in de recreatiegebieden. Doordat op deze periode een wisselvallige zomer volgde is het over het geheel toch een gemiddeld jaar geworden.

Wat verder opviel is dat er in 2023 zes stormen zijn geweest, waarvan zomerstorm Poly op 5 juli de meeste impact had. In de gebieden van NRIJ was de schade echter vrij beperkt.

Tenslotte was de al jarenlange toenemende trend van vernieling, vandalisme en afvaldumpingen ook in 2023 weer nadrukkelijk waarneembaar.

Ad. 5 Omgevingscommunicatie

Wat hebben we bereikt?

Brede waardering voor de gebieden, heldere communicatie en samenwerking met belanghebbenden, gezamenlijke verantwoordelijkheid en begrip voor de uitgevoerde beheermaatregelen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Ter ondersteuning van het gebiedsbeheer is het product Omgevingscommunicatie geleverd. Daarbij is gebruik gemaakt van diverse vormen van gebieds- en stakeholdercommunicatie. Voorts heeft Staatsbosbeheer de afhandeling van klachten en meldingen die rechtstreeks voorkomen uit de door haar uitgevoerde activiteiten verricht.

Er heeft in 2022 afstemming plaatsgevonden tussen de aan het schap deelnemende gemeenten en Staatsbosbeheer. De taakverdeling bij het omgevingsmanagement voor het schap zal nog verder worden uitgewerkt.

Ad. 6 Beheer vastgoed en gronden

Wat hebben we bereikt?

De (vermogens)positie is op orde gehouden, waarmee voldaan is aan rechten en plichten die het eigendom met zich meebrengt. Daarbij is met zorgvuldig en passend medegebruik een bijdrage geleverd aan het recreatieaanbod en aan structurele inkomsten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Binnen het product Beheer vastgoed en gronden is een takenpakket tot uitvoering gebracht dat bestaat uit advies op grondbeleid, aan- en verkopen <1 ha en operationeel beheer. Daarnaast is in 2022 een aantal zaken in uitvoering genomen die het operationele beheer ontstijgen omdat nieuwe exploitatieovereenkomsten dienden te worden gesloten, dan wel bestaande overeenkomsten moesten worden beëindigd. Grote aan- of verkooptransacties (> 1 ha) hebben zich niet voorgedaan. Wel is het in 2022 gestarte gesprek met gemeente Ridderkerk over de verkoop van grond in het Oosterpark ten behoeve van het plaatsen van geluidsschermen voortgezet.

Ad. 7 Toezicht en handhaving

Wat hebben we bereikt?

Een gebied waar mensen zich veilig en welkom voelen en waar de natuur is beschermd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Toezicht en handhaving bestaat in hoofdzaak uit gastheerschap voor de gebruikersgroepen en handhaving op geldende bepalingen en wetgeving, veelal in samenwerking met andere bevoegde toezichthouders (politie, gemeentelijke handhavers). Deze activiteiten zijn uitgevoerd door boswachters met boa-bevoegdheden, Daarbij is ingespeeld op de aard van het gebied en mogelijke probleemsituaties in de terreinen.

Een bijzonderheid in 2023 was het mooie en bestendige weer gedurende de maanden mei en juni. Dit veroorzaakte vooral gedurende de weekenden topdrukke in de recreatiegebieden. Hierdoor ontstond op sommige plekken overlast doordat de parkeerterreinen overvol waren en bezoekers hun auto op andere plekken parkeerden. In het recreatiegebied Spuiveld/Ziedewijdseland zijn in samenwerking met gemeente Barendrecht verkeersregelaars ingezet om dit zoveel mogelijk in goede banen te leiden.

Ad. 8 Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

Wat hebben we bereikt?

Er is in de gebieden ruimte geboden voor initiatieven van derden, waarbij deze zorgvuldig zijn getoetst aan de andere belangen van het terrein.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De gebieden zijn regelmatig gebruikt door organisaties en particulieren voor het organiseren van activiteiten en evenementen. Heldere afspraken over het gebruik van het gebied en de faciliteiten, zijn vastgelegd in de vorm van een vergunning (verlening door gemeenten), ontheffing of toestemming.

Wat heeft het gekost?

Deelproduct/product	Lasten		Baten		Saldo	
	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023
	Personeel	763.800	680.480	-	763.800	680.480
	Materieel	2.426.601	2.400.870	853.440	1.573.161	1.517.480
Gebiedsbeheer		3.190.401	3.081.350	853.440	2.336.961	2.197.960

Toelichting:

Personeel: Voordeel 83.320

Toelichting opgenomen in paragraaf 4.5 Bedrijfsvoering.

Materieel: Voordeel 55.681

Gezien de geringe afwijking op dit product (3,5% t.o.v. het budget) geen toelichting op dit onderdeel.

3.2. Maatschappelijke betrokkenheid

Vrijwilligers en actief burgerschap

Wat hebben we bereikt?

Er is betrokkenheid, betekenis en plezier bij gebruikers en de omgeving van het gebied gecreëerd door zorgvuldige aanpak van vrijwilligerswerk en actief burgerschap.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Veel mensen voelen zich betrokken bij de gebieden en zetten zich er graag voor in. 'Vrijwilligers en actief burgerschap' is een essentieel product om hen hiervoor op een zorgvuldige, professionele manier ruimte te bieden en terreinen op eigentijdse wijze te beheren. Dat levert kwalitatief hoogstaand gebiedsbeheer op en bovendien draagvlak in de omgeving.

Wat heeft het gekost?

Deelproduct/product	Lasten		Baten		Saldo	
	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023
	Personeel	42.300	31.808	-	42.300	31.808
Maatschappelijke betrokkenheid		42.300	31.808	-	42.300	31.808

Personeel: Voordeel 10.492

Toelichting opgenomen in paragraaf 4.5 Bedrijfsvoering

3.3. Plannen maken

Vorbereiden programma's en projectmanagement

Wat hebben we bereikt?

Ten laste van dit budget wordt alleen de inzet van capaciteit benodigd voor het opstellen van een bestuursvoorstel gebracht. Dit voorstel heeft als doel het bestuur uit te laten spreken of men het gesignaleerde probleem wil oplossen of de kans wil benutten en bereid is daarvoor middelen beschikbaar te stellen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De activiteiten die nodig waren om tot bestuursvoorstellen te komen zijn uitgevoerd en ten laste van dit budget gebracht.

Wat heeft het gekost?

Deelproduct/product	Lasten		Baten		Saldo	
	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023
Personeel	32.100	14.388	-	-	32.100	14.388
Plannen maken	32.100	14.388	-	-	32.100	14.388

Personeel: Voordeel 17.712

Toelichting opgenomen in paragraaf 4.5 Bedrijfsvoering.

3.4. Overhead

3.4.1. Bestuursproducten

Bestuurssecretaris

Wat hebben we bereikt?

De bestuurssecretaris heeft een effectieve ondersteuning en advisering van het bestuur geleverd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De bestuurssecretaris is de expert-sparringpartner. Hij heeft geadviseerd en het bestuur en andere samenwerkingspartners begeleid. Met zijn bestuurlijk-juridische achtergrond heeft hij bewaakt dat voldaan wordt aan de vereisten en bepalingen die onder meer de Wet Gemeenschappelijke Regelingen stelt. Voorts heeft hij de uitvoering van bestuurlijke taken en besluitvormingsprocessen ondersteund en heeft hij meege gedacht over bestuurlijke vraagstukken. Als rechterhand van het bestuur heeft de bestuurssecretaris besluiten vertaald naar concrete afspraken voor Staatsbosbeheer.

Accountmanagement

Wat hebben we bereikt?

Door middel van de inzet van een accountmanager was er een deskundig aanspreekpunt voor het recreatieschap en een opdrachtnemer voor uw bestuurlijke opdrachten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De accountmanager heeft opgetreden als sparringpartner voor uw organisatie en als opdrachtnemer voor uw bestuurlijke opdrachten. In dat kader heeft hij de voortgang van de projecten en werkzaamheden die daaruit voortkomen bewaakt en heeft hij u geïnformeerd u over de voortgang en de eindresultaten.

Secretariaat

Wat hebben we bereikt?

Het secretariaat heeft ervoor gezorgd dat de vergaderingen goed voorbereid waren en professioneel zijn verlopen, dat de daarbij behorende vergaderstukken tijdig beschikbaar waren en dat de archivering op orde is.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het ambtelijk secretariaat heeft de planning, organisatie, voorbereiding, verslaglegging en archivering van de bestuursvergaderingen verzorgd.

3.4.2. Financiële diensten

Financieel beleid

Wat hebben we bereikt?

Een solide financieel beleid dat voldoet aan juridische en financiële vereisten, verordeningen, notities en kaders.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We hebben volgens de wettelijke vereisten en volgens het inkoop- en beleidskader (Europese) aanbestedingen begeleid, contracten opgesteld, rapportages voor verantwoording en accountantscontrole verzorgd en de verzekeringsportefeuille gecoördineerd en op onderwerpen wordt financieel advies gegeven.

Planning en control

Wat hebben we bereikt?

Een Planning & Control-cyclus (P&C) dat kader en sturing geeft aan het bestuur en ondersteuning biedt om de doelstellingen te bereiken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We hebben de P&C ingericht, beginnend met het plannen van de jaarlijkse activiteiten (begroting) en eindigend met het vaststellen van het jaarresultaat en het samenstellen van de jaarrekening. Administratie (de vastlegging van financiële handelingen) maakt vanzelfsprekend onderdeel uit van de P&C. Met de najaarsrapportage is de uitvoering van activiteiten bewaakt en is er voor gezorgd dat de bedrijfsvoering 'in control' is gebleven.

3.4.3. Juridische diensten

Aansprakelijkheid

Wat hebben we bereikt?

Efficiënte afhandeling van klachten, aansprakelijkheidstellingen en bezwaren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Gezorgd is voor een onderbouwde afwijzing of toewijzing van claims, voor de (financiële) afhandeling ervan, of claims zijn doorgestuurd naar de verantwoordelijke partij. Omgekeerd is gezorgd voor aansprakelijkheidstelling van derden bij schade aan de terreinen. In bezwaarprocedures is gezorgd voor de hoorzittingen en zijn beslissingen op bezwaar opgesteld.

Juridische ondersteuning

Wat hebben we bereikt?

Goede en snelle juridische ondersteuning waarmee imagoschade en allerhande risico's voorkomen dan wel beperkt zijn.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er is vorm gegeven aan en geadviseerd over diverse overeenkomsten in het kader van beleid en uitvoering van beheer, waaronder de samenwerking met derden (private en publieke

partijen). Voorts is capaciteit ingezet voor het aanpassen van de Gemeenschappelijke Regeling.

Procederen

In die gevallen waarin geprocedeerd moet worden, wordt een vlotte en correcte afhandeling van de procedure beoogd. In 2023 was er echter geen aanleiding om capaciteit in te zetten voor dit product.

Woo-procedures

Gestreefd wordt naar een snelle en correcte afhandeling van Woo-procedures. In 2023 is capaciteit ingezet voor de behandeling van twee Woo-verzoeken. Voorts zijn extra uren gemaakt.

Wat heeft het gekost?

Deelproduct/product	Lasten		Baten		Saldo		
	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023	
Overhead							
	Personeel	126.030	86.272	-	-	126.030	86.272
	Materieel	10.200	(409)	-	-	10.200	(409)
Bestuurlijke diensten		136.230	85.863	-	-	136.230	85.863
	Personeel	144.400	160.411	-	-	144.400	160.411
	Materieel	37.700	46.784	136.000	157.084	(98.300)	(110.300)
Financiële diensten		182.100	207.195	136.000	157.084	46.100	50.111
	Personeel	24.900	23.681	-	-	24.900	23.681
Juridische diensten		24.900	23.681	-	-	24.900	23.681
Totaal overhead		343.230	316.739	136.000	157.084	207.230	159.655

Toelichting:

Personeel: Voordeel 24.967

Toelichting opgenomen in paragraaf 4.5 Bedrijfsvoering.

Materieel:

- Bestuurlijke diensten: Voordeel 10.609
Vanuit kostenoverwegingen is er voorzichtig omgegaan met de uitgaven op bestuursproducten. Vergaderingen zijn intern bijvoorbeeld niet op externe locaties gehouden. Daarnaast heeft er een vrijval van kosten vanuit de balans plaatsgevonden betreffende kosten voor bestuurlijke ondersteuning uit 2021 waarvoor geen factuur meer gaat komen.
- Financiële diensten:
 - o Lasten: Nadeel 9.084
Er zijn extra kosten gemaakt door de uitvoering van de rechtmatigheidscontrole.
 - o Baten: Voordeel 21.084
Betreft meer ontvangen rente op uitstaand banksaldo dan was voorzien bij de najaarsrapportage door de gestegen rentepercentage.
- Juridische diensten:
Toelichting: Niet van toepassing

3.5 Algemene middelen

Deelproduct/product	Lasten		Baten		Saldo	
	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023
Overige kosten	-	-	-	-	-	-
Deelnemersbijdrage	-	-	1.525.564	1.525.564	(1.525.564)	(1.525.564)
Bijdrage Provincie Zuid-Holland	-	-	326.900	353.988	(326.900)	(353.988)
Bijdrage gemeente Rotterdam	-	-	854.373	854.373	(854.373)	(854.373)
Algemene middelen	-	-	2.706.837	2.733.925	(2.706.837)	(2.733.925)

Materieel: Voordeel 27.088

De ontvangen bijdrage vanuit de Provincie is geïndexeerd. De ontvangen beschikking hieromtrent is binnengekomen nadat de najaarsrapportage was opgesteld en kon derhalve niet meer mee genomen worden in de begrotingswijziging.

3.6 Projecten/kredieten

Projectnaam	Budget	Uitgaven tm 2022	Uitgaven 2023	Uitgaven tm 2023	Saldo 31-12-2023
Lopende projecten:					
BBQ Bakken Spuiveld/Ziedewijdseland	13.500	5.944	0	5.944	7.556
Optimalisatierichting NRIJ	75.000	0	19.327	19.327	55.673
Uitbreiding Hotel ARA Zwijndrecht	30.000	0	1.145	1.145	28.856
Haalbaarheidsonderzoek schijf 2/3 en 4	80.000	0	0	0	80.000
Maatregelen overlast zuidelijk randpark	126.500	0	109.094	109.094	17.406
Kwaliteitsimpuls Wevershoek	274.000	240.663	0	240.663	33.337
Optimalisatie beheer	193.988	0	0	0	193.988
Subtotaal	792.988	246.607	129.565	376.172	416.816
Afgesloten projecten:					
Polder Buiten van Zwijndrecht	420.670	420.485	0	420.485	185
Windturbines Vaanplein	65.000	32.808	8.034	40.842	24.158
Loopvlonder Carnisse Grienden	215.000	5.582	213.812	219.394	-4.394
Totaal natuur en recreatieschap IJsselmonde	1.493.658	705.481	351.411	1.056.893	436.765

Toelichting:

BBQ bakken Spuiveld/Ziedewijdseland

In 2021 zijn BBQ-bakken en de bijbehorende bebording geplaatst in het deelgebied Spuiveld/Ziedewijdseland aan de Oude Maas. Het gebruik van de bakken wordt gemonitord. Te zijner tijd zal - na evaluatie - een nader voorstel voor het al dan niet continueren van deze vorm van afvalinzameling worden voorgelegd. Het krediet loopt door t/m 2024 ter dekking van de beheerlast. Het project zal in 2024 financieel worden afgesloten.

Optimalisatierichting NRIJ:

Het Algemeen Bestuur heeft op 14 november 2021 ingestemd met de uitvoering van het project Optimaliseringsrichting. Onder de paraplu van dit besluit zijn drie kredieten/projecten actief:

1. *Optimaliseringsrichting NRIJ:* Onder dit project is in 2022/2023 een beperkt aantal voorstellen gerealiseerd, al dan niet nadat een beperkte herinrichting is uitgevoerd.
2. *Haalbaarheidsonderzoek schijf 2/3 en 4:* Dit project omvat het uitvoeren van een nadere verkenning naar de tranches optimaliseringsvoorstellen voor de jaren 2023 tot en met 2025.

3. *Optimalisatie beheer*: Dit betreft een projectsubsidie van de provincie Zuid-Holland in het kader van de zogenaamde 50/50-deal met als doel het naar beneden brengen van de jaarlijkse beheerlasten door het doorvoeren van doeltypes wijzigingen.

De uitvoering van het project Optimaliseringsrichting is echter eind 2022 getemporeerd. De belangrijkste reden hiervoor is dat het bestuur van NRIJ de wens uitsprak om tot een strategische visie voor de ontwikkeling van de gebieden te komen alvorens herinrichtings- en optimaliseringsvoorstellen tot uitvoering te brengen die mogelijk tot maatschappelijke en politieke weerstand zouden kunnen gaan leiden.

In het eerste half jaar van 2024 gaat een extern ingehuurd adviseur aan de slag met het opstellen van de gevraagde strategische visie voor de ontwikkeling van de gebieden binnen NRIJ. Het resultaat hiervan zal mogelijk leiden tot aanpassingen in het project Optimaliseringsrichting. Verwacht wordt dat de hieruit voortvloeiende herinrichtingsmaatregelen die nodig zijn om doeltypes te kunnen wijzigen en beheerkosten te kunnen gaan besparen in 2025 tot uitvoering kunnen worden gebracht.

Uitbreiding Hotel ARA:

De hoteluitbreiding is in 2020 door het hotel ARA tot nader order in de ijskast gezet. Hotel Ara heeft de plannen dit jaar weer opgepakt. Een door hen ingehuurd architect heeft enkele schetsontwerpen gepresenteerd aan ambtenaren van gemeente Zwijndrecht en van Staatsbosbeheer. Het schapsbestuur is hierover geïnformeerd tijdens haar bestuursvergadering van 18 september 2023.

Inmiddels is Hotel ARA in beeld als opvanglocatie voor 300 asielzoekers. De exploitant van het hotel is voornemens om de uitbreidingsplannen verder uit te werken gedurende de maximaal drie jaar durende opvangperiode.

Haalbaarheidsonderzoek schijf 2/3 en 4:

Zie tekst Optimalisatierichting NRIJ.

Maatregelen Zuidelijk Randpark:

Het Algemeen Bestuur heeft dit krediet in het voorjaar van 2023 beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van maatregelen om de overlast in het Zuidelijk Randpark tegen te gaan. In het project worden de parkeerterreinen Clarabos en Vrijenburg voorzien van slagbomen en worden de bestaande lichtmasten op parkeerterrein Vrijenburg vervangen door hufferproof exemplaren.

De werkzaamheden aan parkeerterrein Vrijenburg zijn eind 2023 afgerond. Omdat niet alle bijkomende werkzaamheden vooraf voldoende begroot waren kan het project niet volledig binnen het beschikbaar gestelde krediet worden gerealiseerd. In het project is prioriteit gegeven aan parkeerterrein Vrijenburg omdat de overlast hier als meest ernstig ervaren wordt. Over de aanpak van parkeerterrein Clarabos zal het bestuur nader worden geadviseerd.

Kwaliteitsimpuls Wevershoek:

De werkzaamheden zijn afgerond en de eindafrekening is opgesteld en rondgestuurd. De financiële afwikkeling van dit project zal in 2024 plaatsvinden.

Optimalisatie beheer:

Zie tekst Optimalisatierichting NRIJ.

Afgesloten kredieten:

Polder Buiten van Zwijndrecht:

Het project is afgerond.

Windturbines Vaanplein:

Het project Vaanplein is afgesloten: met de gunning door het bestuur is het project afgerond. Het project betrof immers het vinden van een goede ontwikkelaar en het sluiten van een optieovereenkomst met die partij. De ontwikkelaar gaat nu aan het werk en zal zich naar verwachting weer melden als er een opstalrecht moet worden gevestigd.

Loopvlonder Carnisse Grienden:

Het Algemeen Bestuur heeft in 2022 besloten de houten loopvlonder in de Carnisse Grienden te vervangen en hiervoor dit krediet beschikbaar gesteld. De werkzaamheden zijn in het voorjaar van 2023 uitgevoerd. Er is een beperkte kostenoverschrijding gerealiseerd vanwege de fors gestegen houtprijzen. De overschrijding van 4.394 is gedekt uit de reserve vervangingsinvesteringen.

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het recreatieschap in staat is middelen vrij te maken om de risico's die zich in de praktijk voordoen op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd of ingekrompen moet worden.

Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het recreatieschap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Voor de waardering van de toereikendheid van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Risicoanalyse

De financiële impact wordt berekend door bij een hoog risico 75%, bij een gemiddeld risico 50% en bij een laag risico 25% van het bedrag van de financiële omvang te nemen.

Inflatie

Wegens de gestegen inflatie, het CPI indexcijfer voor 2023 was 3%, in relatie tot de index die in de begroting 2024 is gehanteerd (8,4%) mag verwacht worden dat er op regulier onderhoud en groot onderhoud geen extra kosten doorberekend gaan worden door onze leveranciers/aannemers. Dit risico is derhalve niet meer van toepassing.

Niet kwantificeerbare risico's

Hier wordt uitgegaan van 2% van de structurele inkomsten. Voor dit beleid volgt het schap het rijksbeleid voor gemeenten. Het rijk stelt voor gemeenten, die vallen onder het artikel 12-regime, de minimale buffer van de algemene reserve op 2% van de som van de structurele inkomsten. Dit bedrag is daarmee het minimaal gewenste/benodigde weerstandsvermogen voor niet gekwantificeerde risico's. Voor de structurele inkomsten wordt uitgegaan van de huren & pachten en de verwachte rentebaten. Deze zijn in de begroting 2025 gesteld op 1.084K. Het risico is dan $22.000 \times 4 = 88.000$ euro.

Ratio Weerstandsvermogen

Zoals hiervoor aangegeven wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen.

De stand van de Algemene Reserve is per eind 2023 (inclusief resultaatbestemming) ca. € 0,9 miljoen.

De ratio komt uit op > 1 en is daarmee voldoende te noemen.

Kengetallen BBV

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald dat de jaarstukken de kengetallen weergeven.

De kengetallen staan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Rekening 2023
netto schuldquote	-121%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-121%
solvabiliteitsratio	59%
structurele exploitatieruimte	8%

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

De Provincie Zuid-Holland gebruikt de volgende signaleringswaarden:

Kengetal	gezoond	neutraal	risicovol
netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
netto schuldquote gecorrigeerd	<90%	90-130%	>130%
solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%

De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Bij de “netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen” worden ook de verstrekte leningen meegenomen. Een negatieve schuldquote geeft in feite aan dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van het recreatieschap. Dit geeft inzicht in de mate waarin het schap in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is ruim positief.

Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele baten en lasten. Het percentage is positief, wat betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van de leningen) te dekken.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het recreatieschap om duurzaam gebruik mogelijk te maken.

Als basis voor het plannen van regulier- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande uitgaven voor meerjarig duurzaam onderhoud. Het Terrein Beheer Model wordt periodiek herijkt.

Voorziening groot onderhoud

De geplande uitgaven van groot onderhoud fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee op de jaarlijkse deelnemersbijdrage. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het recreatieschap ervoor gekozen om een egalisatievoorziening groot onderhoud in te stellen. Jaarlijks wordt een vastgestelde dotatie ten laste van de exploitatie gebracht en de werkelijke onderhoudslasten worden ten laste van de voorziening groot onderhoud verantwoord.

Programma groot onderhoud 2023

In de eerste maanden van het jaar zijn de herplantwerkzaamheden in het werkblok Johannapolder uitgevoerd (overlopend uit 2021). Voorts zijn de uit 2022 overlopende werkzaamheden aan duikers (vervangingsonderhoud) en elementenverhardingen (groot onderhoud) in het eerste halfjaar van 2023 uitgevoerd.

Het programma groot onderhoud 2023 is grotendeels binnen het verslagjaar afgerond. Er is veel aandacht uitgegaan naar het uitvoeren van bosonderhoud in het werkblok Hoge Veld/Jan Gerritsepolder waar veel door essentaksterfte aangetaste essen verwijderd zijn. De zaag- en opruimwerkzaamheden zijn in 2023 afgerond, de herplant zal in 2024 worden uitgevoerd. Verder is groot uitgevoerd aan o.a. halfverhardingen en aan de speel- en ligweide in recreatiegebied Sandelingen Ambacht. Verder zijn de fietsenrekken in recreatiegebied Vrijenburg vervangen en is het jaarlijkse baggerwerk uitgevoerd.

In onderstaande tabel is het verwachte verloop van de voorziening Groot Onderhoud te zien voor de komende jaren.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Stand voorziening Groot onderhoud per 01-01	2.216.876	2.531.793	2.219.546	1.521.363	1.290.751	1.502.660	1.269.039
Dotatie	666.000	660.600	660.600	660.600	660.600	660.600	660.600
Extra dotatie	216.202	261.202	261.202				
Materiële kosten prognoses 2024 ev.	439.687	884.760	1.246.142	685.548	345.147	687.862	688.795
Personele kosten prognoses 2024 ev.	127.598	265.428	373.843	205.664	103.544	206.359	206.639
Materiële kosten Bos 2023		64.509					
Personele kosten Bos 2023		19.353					
Stand voorziening groot onderhoud per 31-12	2.531.793	2.219.546	1.521.363	1.290.751	1.502.660	1.269.039	1.034.205

4.3 Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden / schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is bij ministeriële regeling vastgesteld op 8,5 % van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. In 2023 zijn geen kasgeldleningen afgesloten.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende kalenderjaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's. In 2023 zijn geen vaste geldleningen aangegaan. Er is op balansdatum 2023 één uitstaande geldlening zonder renteherziening gedurende de looptijd. Er is geen sprake van herfinanciering. Derhalve is er geen renterisico. Ten aanzien van het risicobeheer van de huidige leningen zijn er geen beleidsvoornemens. Het renteresultaat is gelijk aan de rentelasten en bedraagt 13.830 euro. Tevens is er geen sprake van een financieringsbehoefte.

Schatkistbankieren

Bij het schatkistbankieren wordt dagelijks het saldo bij een vastgesteld drempelbedrag overgeboekt op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Omgekeerd kan het saldo ook worden aangevuld ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten. In 2023 is het drempelbedrag van € 1.000.000 niet overschreden. Zie verder het overzicht in de toelichting op de balans, onderdeel Schatkistbankieren.

EMU saldo

Het (EMU-saldo) is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Decentrale overheden moeten inzicht geven in de berekening van hun aandeel in dit EMU-saldo. Deze informatie wordt middels enquêtes aangeleverd bij het CBS. Voor de EMU-enquête worden de gemeenten, de provincies en de waterschappen integraal waargenomen. Bij de gemeenschappelijke regelingen wordt een deelwaarneming gedaan. Een gemeenschappelijke regeling valt binnen de deelwaarneming indien het totaal aan baten of lasten op de exploitatierekening groter is dan 20 miljoen euro. Omdat het begrotingstotaal van het Recreatieschap onder deze grens van €20 miljoen ligt is toelichting van het EMU saldo niet verplicht en derhalve niet opgenomen.

Renteschema

Renteschema:				
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering				157.084
b. De externe rentebaten (idem)			-/-	13.830
Saldo rentelasten en rentebaten				143.254
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-		
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	-/-	-		
c3. De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening is	-/-	-		
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				-
d1. Rente over eigen vermogen			+/+	-
d2. Rente over voorzieningen			+/+	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				143.254
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			-/-	-
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury				143.254

4.4 Grondbeleid

Algemeen

Het dagelijks bestuur van het recreatieschap heeft begin 2016 de nota grondbeleid vastgesteld waarin de volgende uitgangspunten centraal staan:

- Grond is een middel en geen doel.
- Bij en met de inzet van grond en vastgoed wordt financiële optimalisatie nagestreefd.
- Met de inzet van grond wordt samenwerking met gebiedspartijen gezocht.
- Hoewel het schap zelf geen grond- of opstalexploitaties voert, heeft zij in haar aanpak een actieve houding. Hierbij stuurt zij – in samenwerking met de andere gebiedspartijen – actief op programmering, kostenbeheersing en opbrengstoptimalisatie.
- Het schap werkt innovatief en extern gericht, zoekt naar nieuwe verbanden en geeft waar mogelijk ruimte aan nieuwe technologieën en duurzame toepassingen.
- Het schap neemt in beginsel niet risicodragend deel in gebieds- en vastgoedontwikkelingen.
- Bij de inzet van grond en vastgoed werkt het schap transparant en marktconform.

Financieel

Naast het algemene uitgangspunt van financiële optimalisatie is de inzet vooral gericht op het behoud van het huidige niveau van inkomsten in de schapsbegroting, zulks in relatie tot de met eigendom/erfpacht samenhangende kosten.

Schapsspecifiek

In programma 2 van de jaarrekening wordt ingegaan op de specifieke grond- en vastgoedactiviteiten in het schap en de daarbij gerealiseerde resultaten. Daarnaast wordt verwezen.

Grondpositie

Grondpositie per 31 december 2023:

Oppervlakte:	31-12-2022	31-12-2023*	Toelichting mutatie:
Totaal	548 ha	548 ha	

*Afgerond op hele getallen

Deze tabel betreft de grondpositie; in het onderdeel “gebiedsbeheer” van programma 2 wordt ingegaan op het beheerareaal en eventuele mutaties hierin. Hierin zijn niet meegenomen de gronden die het schap op basis van persoonlijke overeenkomsten (o.a. huur) in gebruik en onderhoud heeft.

Peildatum voor deze tabel is de kadastrale registratie per 31 december 2023.

4.5 Bedrijfsvoering

De afspraken over de dienstverlening door Staatsbosbeheer aan het natuur- en recreatieschap zijn vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst (SOK).

Voor begrotingsjaar 2023 is de volgende afrekenmethodiek toegepast:

1. De standaard dienstverlening te verrekenen op maximaal het totaalbudget bedrijfsvoering incl. goedgekeurd meerwerk tegen werkelijke kosten dan wel werkelijke uren maal het afgesproken tarief;
2. De begeleiding voor regulier en groot onderhoud te maximeren op 30% van de werkelijke materiele kosten voor uitbesteed werk.

De personele component van de dienstverlening door Staatsbosbeheer is opgenomen in onderstaande tabel.

Deelproduct/product	Lasten		Baten		Saldo	
	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023
Omgevingsmanagement	56.800	74.557	-	-	56.800	74.557
Beheer vastgoed & gronden (rentmeest)	61.200	72.663	-	-	61.200	72.663
Ondersteuning recreatie, landschaps- Toezicht & handhaving	17.900	28.417	-	-	17.900	28.417
Vergunningen, ontheffingen en toeste	185.200	161.945	-	-	185.200	161.945
Beheerinformatie	13.400	13.077	-	-	13.400	13.077
Uitvoeren terreinbeh. RO Begeleiding	50.000	30.397	-	-	50.000	30.397
Uitvoeren terreininspecties	319.800	262.337	-	-	319.800	262.337
	59.500	37.088	-	-	59.500	37.088
Gebiedsbeheer	763.800	680.480	-	-	763.800	680.480
SOK Vrijwilligers en actief burgersc	42.300	31.808	-	-	42.300	31.808
Maatschappelijke betrokkenheid	42.300	31.808	-	-	42.300	31.808
Voorbereiden programma en projectman	32.100	14.388	-	-	32.100	14.388
Plannen maken	32.100	14.388	-	-	32.100	14.388
Bestuurlijke diensten	126.030	86.272	-	-	126.030	86.272
Financiële diensten	144.400	160.411	-	-	144.400	160.411
Juridische diensten	24.900	23.681	-	-	24.900	23.681
Overhead	295.330	270.364	-	-	295.330	270.364
Totaal personele lasten	1.133.530	997.040	-	-	1.133.530	997.040

Toelichting

Terreinbeheer	Het beheer van de gebieden is met minder personele inzet dan van te voren geraamd op het gewenste peil gehouden. De grootste afwijking is ontstaan op het onderdeel Begeleiding regulier onderhoud. Dit onderdeel is normatief begroot op 30% van de materiële uitgaven. Doordat op een soepel en effectieve wijze kon worden samengewerkt met de aannemers die het Gras en waterbestek en het Hygiënebestek uitvoeren kon het percentage met behoud van kwaliteit op 23% worden gehouden.
Economisch beheer	De werkzaamheden op het gebied van grondzaken zijn in 2023 in aantal en omvang hoger geweest als bij de reguliere dienstverlening geraamd. Te denken valt aan de uitbreiding van het erfpachtrecht Koedoodhaven, gewenste nieuwbouw van de modelspoorbaan Barendrecht, het vestigen van opstalrechten voor diverse telecomkabels en de aanbesteding van agrarische pachtgronden. Ook enkele handhavingskwesties vroegen om veel aandacht. Het betreft ook enkele ontwikkelwerkzaamheden die niet in de additionele dienstverlening zijn opgenomen, zoals een aantal nieuwe ontwikkelinitiatieven in de Johannapolder en omzetting huur in erfpacht van
Communicatie	Het budget Omgevingscommunicatie is in de Programmabegroting teruggebracht van € 115.500 naar € 56.800, dit omdat in het Gezamenlijk Uitvoeringsprogramma 2021-2025 afgesproken is dat dit product in samenwerking tussen Staatsbosbeheer en de deelnemende gemeenten vormgegeven wordt. Het beoogde voordeel kon echter niet behaald worden, o.a. doordat in 2023 veel energie is gestoken in de communicatie over boswerkzaamheden/essentaksterfte.
Regelgeving en Handhaving	Door krapte op de arbeidsmarkt konden niet alle begrote uren Toezicht en Handhaving gerealiseerd worden. Hierdoor is in 2023 240 uur minder inzet geweest op dit product (op een totaal van 1.900)
Bestuursproducten	Met het invullen van de functie Bestuurssecretaris door Staatsbosbeheer is op het onderdeel bestuursondersteuning een efficiëncyvoordeel bereikt
Financiën	Vanwege aanvullende eisen m.b.t. duurzame waardevermindering vaste activa is meer tijd besteed aan het opmaken en onderbouwen van de jaarstukken. Verder is er meer inspanning verricht met betrekking tot de rechtmatigheidscontrole.

JAARREKENING 2023

5.1 Balans per 31 december 2023

ACTIVA	31 december 2023	31 december 2022
Vaste activa		
Materiële vaste activa	2.674.272	2.389.367
Investerings met een economisch nut	2.053.226	2.062.159
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	621.046	327.208
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	4.932.978	4.711.839
Vorderingen op openbare lichamen	162.159	266.371
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < dan 1 jaar	4.690.174	4.240.133
Overige vorderingen	80.645	205.335
Liquide middelen	120.110	176.599
Banksaldi	120.110	176.599
Overlopende activa	188.408	171.595
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	103.880	103.880
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	84.528	67.715
Totaal	7.915.768	7.449.400

PASSIVA	31 december 2023	31 december 2022
Vaste passiva		
Eigen vermogen	4.705.267	4.403.659
Algemene reserve	666.842	531.131
Bestemmingsreserves	3.796.558	3.774.460
Gerealiseerde resultaat	241.867	98.068
Voorzieningen	2.531.793	2.216.876
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	2.531.793	2.216.876
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	230.540	273.918
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	226.890	272.268
Waarborgsommen	3.650	1.650
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	79.100	86.201
Overige schulden	79.100	86.201
Overlopende passiva	369.068	468.746
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	192.666	299.621
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	176.096	167.321
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	306	1.804
Totaal	7.915.768	7.449.400

5.2 Overzicht van baten en lasten 2023

Deelproduct/product	Lasten		Lasten		Baten	Baten		Baten	Saldo	Saldo		Saldo
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023		Rekening 2022	Begroting 2023			Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023	
	Personeel	802.044	763.800	763.800	680.480		-	-	802.044	763.800	763.800	680.480
	Materieel	2.419.932	2.268.239	2.426.601	2.400.870	952.525	747.200	853.440	1.467.407	1.521.039	1.573.161	1.517.480
Gebiedsbeheer		3.221.976	3.032.039	3.190.401	3.081.350	952.525	747.200	853.440	2.269.450	2.284.839	2.336.961	2.197.960
	Personeel	39.867	42.300	42.300	31.808	-	-	-	39.867	42.300	42.300	31.808
Maatschappelijke betrokkenheid		39.867	42.300	42.300	31.808	-	-	-	39.867	42.300	42.300	31.808
	Personeel	17.186	32.100	32.100	14.388	-	-	-	17.186	32.100	32.100	14.388
Plannen maken		17.186	32.100	32.100	14.388	-	-	-	17.186	32.100	32.100	14.388
Overhead									-	-	-	-
	Personeel	18.029	49.800	126.030	86.272	-	-	-	18.029	49.800	126.030	86.272
	Materieel	67.760	83.900	10.200	(409)	-	-	-	67.760	83.900	10.200	(409)
Bestuurlijke diensten		85.789	133.700	136.230	85.863	-	-	-	85.789	133.700	136.230	85.863
	Personeel	168.707	132.400	144.400	160.411	-	-	-	168.707	132.400	144.400	160.411
	Materieel	9.467	37.700	37.700	46.784	16.149	-	136.000	(6.682)	37.700	(98.300)	(110.300)
Financiële diensten		178.174	170.100	182.100	207.195	16.149	-	136.000	162.025	170.100	46.100	50.111
	Personeel	8.571	16.800	24.900	23.681	-	-	-	8.571	16.800	24.900	23.681
Juridische diensten		8.571	20.300	24.900	23.681	-	-	-	8.571	20.300	24.900	23.681
Totaal overhead		272.534	324.100	343.230	316.739	16.149	-	136.000	256.385	324.100	207.230	159.655
Overige kosten			-	-	-				-	-	-	-
Deelnemersbijdrage			-	-	-	1.455.691	1.525.564	1.525.564	1.455.691	(1.525.564)	(1.525.564)	(1.525.564)
Bijdrage Provincie Zuid-Holland			-	-	-	326.900	326.900	326.900	(326.900)	(326.900)	(326.900)	(353.988)
Bijdrage gemeente Rotterdam			-	-	-	854.373	854.373	854.373	(854.373)	(854.373)	(854.373)	(854.373)
Algemene middelen			-	-	-	2.636.964	2.706.837	2.706.837	(2.636.964)	(2.706.837)	(2.706.837)	(2.733.925)
Onvoorzien			50.000	-	-	-	-	-	-	50.000	-	-
			50.000	-	-	-	-	-	-	50.000	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering		3.551.563	3.480.539	3.608.031	3.444.285	3.605.638	3.454.037	3.696.277	(54.076)	26.502	(88.246)	(330.114)
Totaal kredieten		56.851	-	36.086	28.506	8.065	-	-	48.786	-	36.086	28.506
Saldo van baten en lasten		3.608.414	3.480.539	3.644.117	3.472.791	3.613.703	3.454.037	3.696.277	(5.291)	26.502	(52.160)	(301.608)
Totaal mutatie reserves		308.538	254.200	433.948	433.948	401.316	280.702	381.788	(92.778)	(26.502)	52.160	59.741
Saldo		3.916.952	3.734.739	4.078.065	3.906.739	4.015.019	3.734.739	4.078.065	(98.068)	-	-	(241.867)

Het overzicht van lasten en baten is als volgt opgebouwd:

Reguliere lasten en baten gewone bedrijfsvoering

Dit onderdeel betreft de exploitatielasten en -baten van de structurele activiteiten. Dit zijn de jaarlijks min of meer in dezelfde vorm terugkerende activiteiten. Op basis van deze informatie kunnen meerjarige trends en ontwikkelingen worden geschetst.

Kredieten

De kredieten hebben betrekking op uitgaven gerelateerd aan activiteiten die zorgen voor veranderingen in de natuur- en recreatiegebieden, zoals investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Deze uitgaven worden gedekt vanuit bijdragen derden (subsidies, bijdragen) en/of onttrekkingen aan de algemene of bestemmingsreserves.

Toevoegingen en onttrekkingen (mutaties) aan reserves

Dit onderdeel omvat alle mutaties (stortingen en onttrekkingen) in de reserves.

5.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften, die het Besluit begroting en verantwoording (BBV) daarvoor geeft. Voor zover niet anders vermeld, worden de activa en passiva gepresenteerd in afgeronde bedragen van € 1.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. Het bestuur heeft een onderzoek laten uitvoeren naar mogelijke toekomstscenario's voor het recreatieschap. Een nadere uitwerking van een voorkeursscenario('s) moet nog plaatsvinden en de uitkomst daarvan is mede bepalend voor de toekomst van het schap. De huidige waarderingsgrondslagen zijn voor 2023 gehandhaafd.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Baten en lasten worden verantwoord tot hun brutobedrag. Verder worden de uitgangspunten van de financiële verordening van het schap gehanteerd. Daarnaast wordt een activeringsgrens gehanteerd van 25.000 euro.

Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de daarop verrichte lineaire afschrijvingen. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. De afschrijvingen geschieden op basis van de verkrijgings- of aanschaffingsprijs en de geschatte economische levensduur. Eventuele duurzame waardeverminderingen worden onafhankelijk van het resultaat in ogenschouw genomen.

De volgende uitgangspunten zijn grotendeels gehanteerd voor de afschrijvingstermijnen:

- gronden en terreinen	geen afschrijving
- bedrijfsgebouwen	30 jaar
- grond- weg- en waterbouwkundige werken	35 jaar
- machines, apparaten en installaties	10 jaar
- overige materiële vaste activa	30 jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen

De banksaldi worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa (nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen) worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Dit betreft de Algemene Reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat.

Voorzieningen

De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren grootonderhoud aan de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet. De voorzieningen worden gewaardeerd op nominale waarde.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer, de netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva

Deze posten worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.4 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investerings in de openbare ruimte met een economisch nut

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een economisch nut had het volgende verloop:

Investerings met een economisch nut	Boekwaarde 1-1-2023	Investerings	Extra afschrijvingen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Afgeronde activa	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en Terreinen	1.916.993	-	-	-	-	-	-	1.916.993
Bedrijfsgebouwen	145.166	-	-	8.933	-	-	-	136.233
	2.062.159	0	0	8.933	0	0		2.053.226

De bedrijfsgebouwen worden lineair afgeschreven in 10-35 jaar, i.c. is dat € 8.933 per jaar.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	Boekwaarde 1-1-2023	Investerings	Extra afschrijvingen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Afgeronde activa	Boekwaarde 31-12-2023
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	197.111	0	0	24.430	0	0		172.681
Overige materiële activa	296	0	0	138	0	0		158
Investeingen na 2017:								
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	68.416	0	0	2.073	0	0	219.394	285.737
Overige materiële activa	55.803	0	0	2.426	0	0		53.377
activa in bewerking:								
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	5.582	322.906	0	0	0	0	-219.394	109.094
	327.208	322.906	0	29.067	0	0	0	621.046

Van de investeringen met maatschappelijk nut heeft 172.840 euro (per eind 2023) betrekking op investeringen van voor 2017.

Van de gronden die in eigendom zijn, zijn enkele gronden uitgegeven in erfpacht, welke leiden tot erfpachtopbrengsten.

Activa in bewerking waarvan de bewerking is afgerond en welke in gebruik wordt genomen wordt gepresenteerd naar de categorie Grond-, weg- en waterbouwkundige werken en overige activa. Deze presentatie is te zien in kolom "afgeronde activa". Vanaf het moment van afronding bewerking en ingebruikname vindt afschrijving plaats.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

Vorderingen op openbare lichamen

	2023	2022
Debiteuren	162.159	266.371
Totaal	162.159	266.371

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

	2023	2022
Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar	4.690.174	4.240.133
	4.690.174	4.240.133

Sinds 2014 is het schatkistbankieren van toepassing. Hieronder zijn de bedragen weergegeven die op kwartaalbasis in de schatkist zijn aangehouden en de drempel die van toepassing was. De drempel is in 2023 niet overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1000			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	106	127	156	104
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	894	873	844	896
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	4.078			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	4.078			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	9.577	11.576	14.342	9.565
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	106	127	156	104

Overige vorderingen

	2023	2022
Debiteuren	147.239	265.994
Vooziening dubieuze debiteuren	66.594	60.659
Per saldo	80.645	205.335

Liquide middelen

Banksaldi

	2023	2022
Rekening-courant bank	120.110	176.599
	120.110	176.599

Overlopende activa

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkering met een specifiek bestedingsdoel

Project	Saldo 1-1-2023	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2023
Rijksbijdrage				
SNL Natuurbeheer subsidie	103.880	103.880	103.880	103.880
Totaal	103.880	103.880	103.880	103.880

Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

	2023	2022
Nog te ontvangen bedragen	66.949	23.794
Compensabele BTW	13.158	10.537
Vooruitontvangen facturen - huren	0	29.670
Vooruitontvangen facturen - verzekering	4.421	3.714
	84.528	67.715

Vaste passiva
Eigen vermogen

Het verloop van de reserves wordt in het hierna volgende overzicht weergegeven.

	Stand per 01-01-2023	Bestemming Resultaat 2022	Toevoegingen in 2023	Onttrekkingen in 2023	Stand per 31-12-2023
Algemene Reserve	531.131	98.068	103.787	66.144	666.842
Totaal Algemene Reserve	531.131	98.068	103.787	66.144	666.842
Bestemmingsreserves					
Investeringsreserve	1.521.205	0	0	8.034	1.513.171
Reserve herinrichting Zuidelijk Randpark	460.306	0	0	0	460.306
Reserve vervangingsinvesteringen	150.434	0	75.961	219.394	7.001
Reserve Pendrechtse Molen	227.332	0	27.700	15.000	240.032
Afschrijvingsreserve	124.218	0	219.394	4.499	339.113
Reserve besparingen	507.357	0	226.500	19.327	714.530
Egalisatiereserve Groot Onderhoud	783.607	0	0	261.202	522.405
Provinciale reserves	0	0	0	0	0
Totaal bestemmingsreserves	3.774.459	-	549.555	527.456	3.796.558
Totaal	4.305.590	98.068	653.342	593.600	4.463.400

In de Algemene Reserve zijn de volgende bedragen toe te rekenen aan de provinciale subsidie en derhalve daarvoor gereserveerd:

T.b.v. egalisatiereserve 81.725

T.b.v. reserve besparingen 69.043

T.b.v. Onderhoud 34.206

Totaal: 184.974

ALGEMENE RESERVE

De algemene reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.

	2023	2022
Saldo 1 januari	531.131	432.104
Bij: resultaatbestemming	98.068	64.000
Bij: toevoegingen	103.787	99.027
Af: Onttrekkingen	66.144	64.000
Saldo 31 december	666.842	531.131

Specificatie toevoegingen:

- toevoeging conform najaarsrapportage	103.787
	<u>103.787</u>

Specificatie onttrekkingen:

- onttrekking conform najaarsrapportage	65.000
- Uitbreiding Hotel ARA	1.144
Totaal onttrekkingen	<u>66.144</u>

☒ BESTEMMINGSRESERVES

a) Investeringsreserve

Het doel van de investeringsreserve is het dekken van de kosten van nieuwe investeringen.

	2023	2022
Saldo 1 januari	1.521.205	1.509.496
Bij: bestemming resultaat	0	0
Bij: toevoegingen	0	68.561
Af: Onttrekkingen	8.034	56.852
Saldo 31 december	<u>1.513.171</u>	<u>1.521.205</u>

Specificatie onttrekkingen:

Kredieten	
- Windturbines Vaanplein	8.034
Totaal onttrekkingen	<u>8.034</u>

b) Reserve Bestemmingsreserve herinrichting Zuidelijk Randpark

De Reserve Herinrichting Zuidelijk Randpark is bestemd voor het gelijknamige recreatiegebied op de grens van de gemeenten Barendrecht en Rotterdam. Het park ligt pal ten noorden van de A15/Betuwespoorlijn en bestaat uit verschillende deelgebieden. Met deze reserve worden de kosten gedekt die nodig zijn om het Zuidelijk Randpark opnieuw in te richten als recreatiegebied. Deze herinrichting is het gevolg van de aanleg van de Betuwelijn en Tramplus. Het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde heeft geld ontvangen voor de verkoop van gronden aan de Nederlandse Spoorwegen voor de aanleg van de Betuweroute. Met deze middelen is geherinvesteerd in het park om de gevolgen van de aanleg van de Betuweroute te compenseren (kwaliteitsimpuls). Met het overgebleven geld is deze reserve gevormd. De kosten voor de aanleg van de Blauwe Verbinding deeltracé Zuidelijk Randpark worden deels ten laste van deze reserve gebracht.

	2023	2022
Saldo 1 januari	460.306	460.306
Bij: toevoegingen	0	0
Af: Onttrekkingen	0	0
Saldo 31 december	<u>460.306</u>	<u>460.306</u>

c) Reserve vervangingsinvesteringen

Het doel van deze reserve is het dekken van de kosten van vervangingsinvesteringen.

	2023	2022
Saldo 1 januari	150.434	150.434
Bij: toevoegingen	75.961	0
Af: Onttrekkingen	219.394	0
Saldo 31 december	<u>7.001</u>	<u>150.434</u>

Specificatie toevoegingen:

- toevoeging conform najaarsrapportage	75.961
Totaal toevoegingen	<u>75.961</u>

Specificatie onttrekkingen:

- Loopvlonder afsluiten krediet	219.394
Totaal onttrekkingen	<u>219.394</u>

d) Reserve Pendrechtse Molen

Het doel van deze reserve is het dekken van de onderhoudskosten van de Pendrechtse Molen.

	2023	2022
Saldo 1 januari	227.332	214.394
Bij: toevoegingen	27.700	27.700
Af: Onttrekkingen	15.000	14.762
Saldo 31 december	<u>240.032</u>	<u>227.332</u>

Specificatie toevoegingen:

- toevoeging conform programma begroting	<u>27.700</u>
Totaal toevoegingen	<u>27.700</u>

Specificatie onttrekkingen:

- onttrekking conform programma begroting	<u>15.000</u>
Totaal onttrekkingen	<u>15.000</u>

e) Reserve afschrijvingen

Het doel van deze reserve is het dekken van de afschrijvingslasten van projecten die geactiveerd zijn conform nieuwe BBV regelgeving

	2023	2022
Saldo 1 januari	124.219	128.718
Bij: toevoegingen	219.394	0
Af: Onttrekkingen	4.500	4.499
Saldo 31 december	<u>339.113</u>	<u>124.219</u>

Specificatie toevoegingen:

- Loopvlonder afsluiten project	<u>219.394</u>
Totaal toevoegingen	<u>219.394</u>

Specificatie onttrekkingen:

- conform afschrijvingstaat	<u>4.499</u>
Totaal onttrekkingen	<u>4.499</u>

f) Reserve besparingen

De reserve besparingen heeft als doel het financieren van investeringen die leiden tot een afname in de onderhoudskosten.

	2023	2022
Saldo 1 januari	507.357	222.773
Bij: bestemming resultaat	0	171.334
Bij: toevoegingen	226.500	113.250
Af: Onttrekkingen	19.327	0
Saldo 31 december	<u>714.530</u>	<u>507.357</u>

Specificatie toevoegingen:

- toevoeging conform begroting	<u>226.500</u>
Totaal toevoegingen	<u>226.500</u>

Specificatie onttrekkingen:

- Windturbines Vaanplein	<u>19.327</u>
Totaal onttrekkingen	<u>19.327</u>

g) Egalisatiereserve groot onderhoud

De reserve heeft ten doel om tot en met 2025 het tekort op de voorziening groot onderhoud te egaliseren door middel van een jaarlijkse extra dotatie van 261.202

	2023	2022
Saldo 1 januari	783.607	1.044.809
Bij: toevoegingen	0	0
Af: Onttrekkingen	261.202	261.202
Saldo 31 december	<u>522.405</u>	<u>783.607</u>

Specificatie onttrekkingen:

- extra dotatie voorziening groot onderhoud	<u>261.202</u>
Totaal onttrekkingen	<u>261.202</u>

h) Provinciale reserve

Vanuit de boekjaarsubsidie is vanuit PZH vastgesteld dat van het positieve resultaat een deel naar de reserve Provinciale gelden gaat. Welke ingezet kunnen worden voor beheer, om onderhoud en ontwikkeling van de in beheer zijnde gebieden.

GEREALISEERD RESULTAAT

	2023	2022
Gerealiseerd resultaat	241.867	98.068
	<u>241.867</u>	<u>98.068</u>

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt in het hierna volgende overzicht weergegeven.

	Stand per 01-01-2023	Toevoegingen in 2023	Onttrekkingen in 2023	Stand per 31-12-2023
Onderhoudsegalisatievoorziening	2.216.877	882.202	567.285	2.531.794
Totaal	2.216.877	882.202	567.285	2.531.794

ONDERHOUDSEQUALISATIEVOORZIENINGEN

a) Voorziening groot onderhoud

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig verdelen van de lasten van groot onderhoud over de jaren. Hiertoe wordt jaarlijks een gelijkblijvende dotatie ten laste van de exploitatie gebracht. De werkelijke grootonderhoudskosten worden direct ten laste van de voorziening verantwoord.

	2023	2022
Saldo 1 januari	2.216.876	1.992.696
Bij: toevoegingen	882.202	882.201
Af: Aanwendungen	567.285	658.021
Saldo 31 december	<u>2.531.793</u>	<u>2.216.876</u>

Specificatie toevoegingen:

- toevoeging conform primaire begroting	621.000
- toevoeging gedekt vanuit egalisatie reserve groot onderhoud	<u>261.202</u>
Totaal toevoegingen	<u>882.202</u>

Specificatie aanwendungen:

- uitgevoerde werkzaamheden groot onderhoud	<u>567.285</u>
Totaal aanwendungen	<u>567.285</u>

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen

	2023	2022
Saldo 1 januari	272.268	317.646
Af: aflossing	45.378	45.378
Saldo per 31 december	<u>226.890</u>	<u>272.268</u>

De rentelasten voor het boekjaar bedragen € 11.829.

Waarborgsommen

	2023	2022
Boekwaarde 1 januari	1.650	1.150
Vermeerderingen	2.000	500
Aflossingen	0	0
Saldo per 31 december	<u>3.650</u>	<u>1.650</u>

Flottende passiva

Netto-flottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Overige schulden

	2023	2022
Crediteuren	79.100	86.201
Totaal	79.100	86.201

Overlopende passiva

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

	2023	2022
Nog te betalen rente	888	1.066
Nog te ontvangen facturen	191.778	298.555
Totaal	192.666	299.621

De nog te betalen lasten betreffen lasten die in 2023 zijn geboekt maar waarvan nog geen facturen zijn ontvangen. Het verschil ten opzichte van 2022 wordt veroorzaakt door een nog te ontvangen factuur betreffende werkzaamheden op regulier onderhoud en de afrekening van dienstverlening Staatsbosbeheer.

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

De specificatie van deze balanspost is als volgt:

Project	Saldo 1-1-2023	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen, bestede of terugbetaalde bedragen	Saldo 31-12-2023
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Wevershoek	16.789		0	16.789
Pendrechtse molen	16.207	8.600	0	24.807
Spuiveld corona subsidie RO	17.932		17.932	0
PZH subsidie optimalisatie	116.393	38.797	20.690	134.500
Totaal	167.321	47.397	38.622	176.096

Van de ontvangen bedragen in relatie tot de Pendrechtse Molen was 7.607 euro een correctie op voorgaand jaar en had te maken met de subsidie en gerelateerde uitgaven voor het onderhoud van de Pendrechtse Molen.

Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

	2023	2022
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen/Gem.Zwijndrecht	306	1.804
Totaal	306	1.804

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Langlopende verplichtingen

De meerjarige contracten zijn geïnventariseerd.

De belangrijkste resterende verplichting (> € 100.000) per eind 2023 voor dit schap zijn:

- Samenwerkingsovereenkomst Recreatieschap en Staatsbosbeheer € 1.495.224
- Griendenbestek € 238.787
- Hygiënebestek € 328.210
- Bestek Gras & Water € 376.075
- Groot Onderhoud Harde Oevers € 181.200

Gebeurtenissen na balansdatum

Niet van toepassing.

5.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2023

Programma Instandhouding en ontwikkeling gebieden

Deelproduct/product	Lasten		Lasten		Baten	Baten		Saldo	Saldo		Rekening 2023
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023		Rekening 2022	Begroting 2023		Begroting na wijziging 2023	Rekening 2022	
	Personeel	802.044	763.800	763.800	680.480						
	Materieel	2.419.932	2.268.239	2.426.601	2.400.870						
Gebiedsbeheer		3.221.976	3.032.039	3.190.401	3.081.350						
	Personeel	39.867	42.300	42.300	31.808						
Maatschappelijke betrokkenheid		39.867	42.300	42.300	31.808						
	Personeel	17.186	32.100	32.100	14.388						
Plannen maken		17.186	32.100	32.100	14.388						
Overhead											
	Personeel	18.029	49.800	126.030	86.272						
	Materieel	67.760	83.900	10.200	(409)						
Bestuurlijke diensten		85.789	133.700	136.230	85.863						
	Personeel	168.707	132.400	144.400	160.411						
	Materieel	9.467	37.700	37.700	46.784						
Financiële diensten		178.174	170.100	182.100	207.195						
	Personeel	8.571	16.800	24.900	23.681						
Juridische diensten		8.571	20.300	24.900	23.681						
Totaal overhead		272.534	324.100	343.230	316.739						
Overige kosten											
Deelnemersbijdrage											
Bijdrage Provincie Zuid-Holland											
Bijdrage gemeente Rotterdam											
Algemene middelen											
Onvoorzien			50.000								
			50.000								
Saldo gewone bedrijfsvoering		3.551.563	3.480.539	3.608.031	3.444.285						
Totaal kredieten		56.851		36.086	28.506						
Saldo van baten en lasten		3.608.414	3.480.539	3.644.117	3.472.791						
Totaal mutatie reserves		308.538	254.200	433.948	433.948						
Saldo		3.916.952	3.734.739	4.078.065	3.906.739						

Voor de toelichting op de baten en lasten worden afwijkingen tussen de bijgestelde begroting (najaarsrapportage) en de werkelijke baten en lasten van meer of minder dan 10.000 euro én meer dan 10% toegelicht op productniveau.

PRODUCT	BEDRAG	VOORDELIG/NADELIG	TOELICHTING
Gebiedsbeheer	139.001	voordelig	We hebben tegen minder kosten het gebiedsbeheer gerealiseerd met behoud van het afgesproken kwaliteitsniveau.
Maatschappelijke betrokkenheid	10.492	voordelig	Dit jaar is de inzet voor maatschappelijke betrokkenheid minder intensief geweest dan gepland doordat er door betrokken partijen meer zelfstandig geopereerd werd.
Plannen maken	17.712	voordelig	Gelet op de optimalisatie van de begroting is er een pas op de plaatst gemaakt met planontwikkeling in de gebieden.
Overhead			
Bestuurlijke diensten	50.367	voordelig	Met het invullen van de functie Bestuurssecretaris door Staatsbosbeheer is op het onderdeel bestuursondersteuning een efficiency voordeel bereikt.
Financiële diensten	4.011	nadelig	Nvt
Juridische diensten	1.220	Voordelig	Nvt
Algemene middelen	27.088	Voordelig	De bijdrage van de Provincie Zuid-Holland is geïndexeerd.
Saldo gewone bedrijfsvoering	241.868	Voordelig	
Afwijking kredieten	7.580	Voordelig	Nvt
Afwijking dekking kredieten/ mutaties reserves	7.581	Nadelig	Nvt
Totaal resultaat	241.867	Voordelig	

Overzicht structureel resultaat en overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Structureel resultaat	
	2023
Lasten	3.472.791
Baten	(3.774.399)
Totaal saldo baten en lasten	(301.608)
Storting reserves	433.948
Onttrekkingen reserves	(374.207)
Totaal saldo mutaties reserves	59.741
Rekening resultaat	(241.867)
Af: incidentele baten en lasten (incl. reserves)	
Incidentele lasten	433.948
Incidentele baten	(369.708)
Totaal saldo incidentele baten en lasten	64.240
Structureel rekening resultaat	(177.627)
Reserve mutaties	
	2023
Storting	433.948
Onttrekkingen	(374.207)
	59.741
Incidentele reserves	
Storting	433.948
Onttrekkingen	(369.708)
	64.240
Structurele reserves	
Storting	-
Onttrekkingen	(4.499)
	(4.499)

De incidentele lasten bestaan uit:	
Storting in de Algemene Reserve	103.787
Storting in de Reserve Besparingen	226.500
Storting in de Reserve Pendrechtse Molen	27.700
Storting in de Reserve vervangingsinvesteringen	75.961
Totaal	433.948
De incidentele baten bestaan uit:	
Onttrekking aan de Investeringsreserve	8.034
Onttrekking aan de Algemene Reserve	66.145
Onttrekking aan de Egalisatiereserve GO	261.202
Onttrekking aan de Reserve Pendrechtse Molen	15.000
Onttrekking aan de reserve besparingen	19.327
Totaal	369.707

De structurele onttrekking aan de reserves betreft de dekking van de kapitaallasten (afschrijvingen) van de activa die geactiveerd zijn.

Het verschil tussen mutatie op de reserves in de balans en de mutaties in de reserves op de rekening van baten en lasten betreft het jaarresultaat van de jaarrekening 2022 (98.068).

Daarnaast is een project gereed gekomen waardoor er een directe overboeking heeft plaatsgevonden tussen de reserve vervangingsinvestering en de afschrijvingsreserve (219.394).

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op Staatsbosbeheer van toepassing zijnde regelgeving.

In 2023 is op basis van de afgesloten dienstverleningsovereenkomsten en mandaatregeling, dhr. Thijsen, directeur Staatsbosbeheer, topfunctionaris volgens de WNT. Hij is in loondienst bij Staatsbosbeheer.

De in onderstaande tabellen opgenomen bezoldigingen (kosten) zijn niet als zodanig in rekening gebracht bij het Natuur- en Recreatieschap. De inzet (dienstverlening) valt namelijk onder de samenwerkings-overeenkomst met het Natuur- en Recreatieschap en de hiermee samenhangende kosten zijn conform de begroting 2023 in rekening gebracht bij het Natuur- en Recreatieschap. Het bezoldigingsmaximum in 2023 is € 223.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

De individuele bezoldiging van de directie en Toezichthouders, die ook dient als verantwoording in het kader van de WNT zijn in onderstaande tabellen gespecificeerd:

Tabel 'Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	
Ir. S. Thijsen	
Functiegegevens	Directeur Staatsbosbeheer
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01 / 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	201.171
Beloningen betaalbaar op termijn	22.631
<i>Subtotaal</i>	<i>223.802</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	223.802
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	802 (nabetaling over bezoldiging 2021 en 2022)
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2022	
bedragen x € 1	
Ir. S. Thijsen	
Functiegegevens	Directeur Staatsbosbeheer
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01 / 31- 12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	191.393
Beloningen betaalbaar op termijn	24.606
<i>Subtotaal</i>	<i>215.999</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
Bezoldiging	215.999

Behalve de heer S. Thijsen zijn er geen topfunctionarissen conform de WNT met dienstbetrekking in 2023 en die een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. In 2023 zijn geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens) of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Tabel Topfunctionarissen met een bezoldiging van €1.900 of minder

Naam topfunctionaris	Functie(s)	duur van het dienstverband
Dhr. L.P. van der Linden	lid Dagelijks Bestuur	01-01-2023 - 31-12-2023
Dhr. R. Polder	lid Dagelijks Bestuur	01-01-2023 - 31-12-2023
Dhr. P.W.J. Meij	lid Dagelijks Bestuur	01-01-2023 - 31-12-2023
Mw. J. Oelfke-ten Seldam	lid Dagelijks Bestuur	01-01-2023 - 31-12-2023
Mw. J.E.T.M. van Dongen	Voorzitter	01-01-2023 - 31-12-2023
Mw. C. Rijsdijk	lid Algemeen Bestuur	01-01-2023 - 31-10-2023
Dhr. R. Bol	lid Algemeen Bestuur	31-10-2023 - 31-12-2023
Dhr. S. van der Kaaij	lid Algemeen Bestuur	01-01-2023 - 06-03-2023
Dhr. L.M. Heezen	lid Algemeen Bestuur	06-03-2023 - 31-12-2023
Mw. P.J. van Nes-de Man	lid Algemeen Bestuur	01-01-2023 - 31-12-2023
Dhr. P. Libregts	lid Algemeen Bestuur	01-01-2023 - 31-12-2023
Mw. L. van Utrecht-Schuurman	lid Algemeen Bestuur	01-01-2023 - 28-11-2023
Dhr. A. van Gernerden	lid Algemeen Bestuur	28-11-2023 - 31-12-2023

In de kolom “duur van het dienstverband” is de duur van het bestuurslidmaatschap vermeld. De genoemde vergoedingen zijn over 2023 nihil en liggen dus onder de daarvoor gestelde wettelijke grens.

5.6 Overige gegevens

Samenstelling van het bestuur in het verslagjaar

Onderstaande tabellen geven inzicht in de leden van het Dagelijks Bestuur en de leden van het Algemeen bestuur van het natuur- en recreatieschap IJsselmonde op 31 december 2023.

Leden Dagelijks Bestuur

Gemeente	Naam	Nevenfuncties
Barendrecht	Dhr. L.P. van der Linden	Wethouder Lennart van der Linden Gemeente Barendrecht
Albrandswaard	Dhr. R. Polder	Wethouder Richard Polder (EVA) Gemeente Albrandswaard
Ridderkerk	Dhr. P.W.J. Meij	Wethouder Peter Meij (CDA) Gemeente Ridderkerk
Hendrik-Ido-Ambacht	Mw. J. Oelfke-ten Seldam	Niet beschikbaar
Zwijndrecht	Mw. J.E.T.M. van Dongen	J.E.T.M. (Jacqueline) van Dongen - Gemeente Zwijndrecht

Leden Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door de leden van het DB (zie hierboven) en de mensen die hieronder worden genoemd

Gemeente	Naam	Nevenfuncties
Barendrecht	Mw. C. Rijsdijk (tot 31-10-2023) Dhr. R. Bol (vanaf 31-10-2023)	Lid Gemeente Barendrecht (raadsinformatie.nl); R.Bol - Lid Gemeente Barendrecht (raadsinformatie.nl)
Albrandswaard	Dhr. S. van der Kaaij (tot 06-03-2023) Dhr. L.M. Heezen (vanaf 06-03-2023)	https://raad.albrandswaard.nl/Wie-is-wie/sander-van-der-kaaij/algemeen https://raad.albrandswaard.nl/wie-is-wie/martijn-heezen1
Ridderkerk	Mw. P.J. van Nes-de Man	Mevrouw P.J. (Petra) van Nes - de Man, Gemeenteraad Ridderkerk
Hendrik-Ido-Ambacht	Dhr. P. Libregts	De gemeenteraad - Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht (h-i-ambacht.nl)
Zwijndrecht	Mw. L. van Utrecht-Schuurman (tot 28-11-2023) Dhr. A. van Gernerden (vanaf 28-11-2023)	- (geen gemeenteraadlid meer) https://zwijndrecht.notubiz.nl/leden/tid/219272/Andries%20van%20Gernerden

5.7 Bijlage taakvelden

Verdeling taakvelden		Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023
0.4	- Overhead	316.739	-	316.739-
0.5	- Treasury	13.830	157.084	143.254
0.10	- Mutaties reserves	433.948	374.207	59.741-
5.7	- Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.152.013	3.599.797	447.784
Totaaltelling lasten en baten		3.916.529	4.131.088	214.559

VOORSTEL DAGELIJKS BESTUUR

Onderwerp	:	Begroting 2025
Kenmerk	:	-
Bijlagen	:	1
Besluitdatum	:	18 april 2024
Vorbereid door	:	Staatsbosbeheer

1. ONTWERP-BESLUIT

Het bestuur wordt voorgesteld:

- In te stemmen met de concept-programmabegroting 2025 met een deelnemersbijdrage van in totaal € 1.766.163, € 353.988 met de Provincie Zuid-Holland afgesproken subsidiebedrag en de bijdrage van gemeente Rotterdam € 854.373.
 - Kennisnemen van de meerjarenraming 2026-2029 van Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde;
 - De concept-programmabegroting 2025 aan de deelnemers te zenden voor een zienswijze;
 - Het Algemeen Bestuur van het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde voor te stellen de concept-programmabegroting 2025 met waar mogelijk verwerking van eventuele zienswijzen vast te stellen.
-

2. ONDERWERP IN KORT BESTEK

Op het moment van schrijven is de accountantscontrole nog niet.

Bijgaand treft u de concept-programmabegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2029 van het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde aan.

Het uitgangspunt voor de concept-programmabegroting 2025 is het bestaande en aanvaarde beleid, zoals vastgelegd in de programmabegroting 2024, de Najaarsrapportage 2023, de concept-jaarstukken 2023 en de besluiten van het Algemeen Bestuur tot 1 maart 2024.

Indexering

Voor de prijsstijging op de ramingen voor 2025 is een indexatie van 6,8% toegepast, overeenkomstig het indexeringspercentage van de Kring van gemeentesecretarissen. Deze indexering wordt toegepast op alle lasten, met uitzondering van belastingen, verzekeringen, rentelasten en afschrijvingen. De indexering wordt in principe niet toegepast op de baten (voorzichtigheidsbeginsel). Voor de meerjarenraming 2026 tot en met 2029 is geen indexering toegepast.

Deelnemersbijdrage en subsidie PZH en bijdrage Rotterdam

De deelnemersbijdrage is conform de gemeenschappelijke regeling het resultaat aan lasten minus de (overige) baten. Het aandeel in het nadelige exploitatiesaldo wordt verdeeld conform de vastgestelde verdeelsleutel naar de betreffende deelnemers.

3. VOORAFGAANDE BESLUITVORMING

AB 13 december 2023 : Uitgangspunten programmabegroting 2025

4. JURIDISCHE PARAGRAAF

De uitgangspunten van de concept-programmabegroting 2025 zijn in overeenstemming met de wet- en regelgeving, meer specifiek het BBV-besluit.

5. FINANCIËLE PARAGRAAF

Beschikbaar stellen van € 1.766.163 als deelnemersbijdrage voor de programmabegroting 2025. Te ontvangen subsidiebijdrage 2025 van de Provincie Zuid-Holland € 353.988 en de bijdrage van de gemeente Rotterdam € 854.373.

6. COMMUNICATIE

Niet van toepassing.

7. WIJZE VAN TOTSTANDKOMING

Ambtelijk voorbereid door Staatsbosbeheer.

8. VERDERE PROCEDURE

- De concept-programmabegroting 2025 naar de deelnemers zenden voor een zienswijze;
 - De concept-programmabegroting 2025 en de eventuele reacties van de deelnemers voorleggen aan het Algemeen Bestuur van het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde;
 - Na vaststelling door het Algemeen Bestuur van het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde zullen de stukken worden toegezonden aan Gedeputeerde Staten provincie Zuid-Holland en de deelnemers van het schap.
-

Hoogachtend,

R. van Keulen
Bestuurssecretaris

PROGRAMMABEGROTING 2025

Natuur- en recreatieschap IJsselmonde

Ontwerpbegroting

2025

Inhoud

1. BESTUURLIJKE SAMENVATTING	2
2. UITGANGSPUNTEN	4
3. PROGRAMMA INSTANDHOUDING EN ONTWIKKELING GEBIEDEN	5
3.1. GEBIEDSBEHEER	5
3.1.1. BEHEERINFORMATIE	5
3.1.2. UITVOEREN TERREININSPECTIES	5
3.1.3. ONDERSTEUNING RECREATIE-, LANDSCHAPS- EN NATUURBEHEER	6
3.1.4. UITVOEREN TERREINBEHEER	6
3.1.5. OMGEVINGSMANAGEMENT	6
3.1.6. BEHEER VASTGOED EN GRONDEN	7
3.1.7. TOEZICHT EN HANDHAVING	7
3.1.8. VERGUNNINGEN, ONTHEFFINGEN EN TOESTEMMINGEN	7
3.2. MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID	8
3.2.1. VRIJWILLIGERS EN ACTIEF BURGERSCHAP	8
3.3. PLANNEN MAKEN	8
3.3.1. PLAN- EN PROJECTVOORBEREIDING	8
3.3.2. BEHEERKOSTENBEREKENING EN ANALYSES	9
3.4. OVERHEAD	9
3.4.1. BESTUURSPRODUCTEN	9
3.4.1.1. ACCOUNTMANAGEMENT	9
3.4.1.2. BESTUURSSECRETARIS	9
3.4.1.3. SECRETARIAAT	10
3.4.2. FINANCIËLE DIENSTEN	10
3.4.2.1. FINANCIËEL BELEID	10
3.4.2.2. PLANNING EN CONTROL (INCLUSIEF PROJECT CONTROL EN RECHTMATIGHEIDSCONTROLE)	10
3.4.3. JURIDISCHE DIENSTEN	11
3.4.3.1. AANSPRAKELIJKHEID	11
3.4.3.2. JURIDISCHE ONDERSTEUNING	11
3.4.3.3. PROCEDEREN	11
3.4.3.4. WOB-PROCEDURES	12
3.5. PROJECTEN/KREDIETEN	12
3.6. MUTATIES RESERVES	12
3.7. WAT GAAT HET KOSTEN	13
4. PARAGRAFEN	14
4.1. WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	14
4.2. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	16
4.3. FINANCIERING	18
4.4. GRONDBELEID	20
4.5. BEDRIJFSVOERING	21
4.6. DEELNEMERSBIJDRAGE	21
5. BIJLAGEN	30

1. Bestuurlijke samenvatting

Toekomst recreatieschap

De vijf gemeenten op IJsselmonde (Albrandswaard, Barendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Ridderkerk en Zwijndrecht) in het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde hebben eind 2020 gekozen voor een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met Staatsbosbeheer voor het beheer van de gebieden van het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde (NRIJ) op basis van een langjarig contract van tweemaal vier jaren. Daarbij is sprake van (tenminste) één tussentijdse evaluatie (en in potentie doorgaan of exit-) moment. Op deze wijze wordt recht gedaan aan enerzijds het belang van continuïteit voor alle betrokkenen en anderzijds het kader van (publieke) besteding en verantwoording van middelen. In verband met de huidige situatie waarbij de gemeente Barendrecht een voornemen tot uittreding kenbaar heeft gemaakt is het verzoek bij Staatsbosbeheer neergelegd om de huidige overeenkomst na afloop van de eerste vier jaar met één jaar te verlengen.

In 2021 heeft het Algemeen Bestuur het besluit Optimalisatie-richting NRIJ genomen, waarin rekening wordt gehouden met een financiële opgave oplopende tot 20% in 2025 (5% per jaar vanaf begroting 2022). Partijen hebben zich hieraan geconformeerd en werken sindsdien gezamenlijk aan een zo zorgvuldig mogelijke benadering hiervan, waarbij de doelstellingen van het recreatieschap zo veel als mogelijk worden uitgevoerd. Partijen streven er naar om door middel van deze samenwerking de hun toevertrouwde openbare diensten, beter, efficiënter en goedkoper uit te voeren. Waarbij de gezamenlijke ambitie om een stimulans geven aan de biodiversiteit en de recreatieve versterking van het groene landschap op IJsselmonde blijft bestaan.

De uitvoering van dit besluit, waarbij door middel van investeringen in onder andere doeltypewijzigingen gekomen wordt tot een besparing op de structurele beheerkosten, heeft nog niet het beoogde doel bereikt. Desalniettemin is er door incidentele meevallers een positief resultaat op de jaarrekening 2023, maar een structurele oplossing zal bereikt moeten worden door versnelling van het besparingsprogramma. Inmiddels is er een opdracht aan de heer Manschot gegeven om hier een verdieping op te maken. Het doel van deze opdracht is om tot een toekomstbestendig NRIJ te komen.

Vanaf 2026 wordt vanuit de gemeente Rotterdam gerekend met een bijdrage van € 550.000,-. Dit is € 305.000,- lager dan waarmee in de begroting 2025 is gerekend.

De bijdrage vanuit de nieuwe beheerkostenregeling van de Provincie wordt lager ingeschat dan we op dit moment aan boekjaarsubsidie ontvangen. Er wordt in de meerjarenbegroting 2026-2029 uitgegaan van een lagere bijdrage van € 35.000,-.

In het geheel bezien, de onzekerheden afwegend, leidt dit tot een verwacht tekort (bovenop de reeds ingeboekte structureel te behalen besparing van € 453.000,-) van € 218.000,-. Dit verschil is in mindering gebracht op de toevoeging aan de reserve besparingen.

Gebiedsontwikkeling

De natuur- en recreatiegebieden worden zichtbaar zeer druk bezocht, onder andere nog als een uitvloeisel van de Coronapandemie maar ook het inzicht dat bewegen en beleven van groen gezond is. Dit is een positieve ontwikkeling, dat recreanten de gebieden weten te vinden en de natuur beleven. Tegelijkertijd brengt het ook uitdagingen met zich mee onder andere gerelateerd

Programmabegroting 2025 Uitgangspunten

aan veiligheid, vervuiling en een toename aan beheerkosten. Ook het ontwikkelen van de gebieden is een blijvende aandachtspunt evenals het inspelen op wensen van gebruikers.

Vanwege de wegvallende programmafianciering heeft het bestuur van de Landschapstafel IJsselmonde besloten om de landschapstafel wel te continueren, maar te extensiveren. De basis van de Landschapstafel IJsselmonde is en blijft een netwerk van partijen dat bijeen komt voor overleg, afstemming en inspiratie ter versterking van de groenblauwe leefomgeving op IJsselmonde. Het NRIJ blijft contacten onderhouden met de Landschapstafel IJsselmonde.

Financiële samenvatting

Voor 2025 ligt er een sluitende begroting, waarbij rekening is gehouden met een deelnemersbijdrage van € 1.766.163 (6,8% hoger dan de bijdrage 2024) en een provinciale subsidie van € 353.988 en de bijdrage van de Gemeente Rotterdam van € 854.373.

2. Uitgangspunten

Uitgangspunt voor de programmabegroting 2025 is bestaand en aanvaard beleid, zoals dat is vastgelegd in het besluit Uitgangspunten programmabegroting 2025, de programmabegroting 2024, de Najaarsrapportage 2023 en eventuele andere besluiten van het Algemeen Bestuur tot 1 maart 2024.

Opbrengsten uit huren, pachten en dergelijke zijn conform de actuele contracten bijgesteld. Ook worden eventuele nieuwe (externe) ontwikkelingen (bij bestaand beleid) meegenomen. De begroting Onderhoudskosten wordt gebaseerd op het meerjarig onderhoudsplan TBM. Structurele effecten die voortkomen uit de jaarrekening 2023 zullen worden verwerkt in een begrotingswijziging 2025.

Voor de prijsstijging op de ramingen voor 2025 is een indexatie van 6,8% toegepast, overeenkomstig het indexeringspercentage van de Kring van gemeentesecretarissen. Deze indexering wordt toegepast op alle lasten, met uitzondering van belastingen, verzekeringen, rentelasten en afschrijvingen. De indexering wordt in principe niet toegepast op de baten (voorzichtigheidsbeginsel). Voor de meerjarenraming 2026 tot en met 2029 is geen indexering toegepast.

De programmabegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2029 moeten, conform de uitgangspunten in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Als dit niet het geval is, is de kans groot dat op termijn een begrotingstekort ontstaat. De nadere uitwerking is opgenomen in de financiële begroting (zie hoofdstuk 5).

De programmabegroting moet eind april voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar klaar zijn. Dit heeft te maken met bepalingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Het recreatieschap en Staatsbosbeheer hebben eind 2020 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met elkaar afgesloten voor de periode 2021 tot en met 2024 met de mogelijkheid om deze vier jaar te verlengen. In deze overeenkomst is afgesproken dat het recreatieschap en Staatsbosbeheer gezamenlijk een uitvoeringsprogramma vormen op de gewenste ambities en inrichting van het werkgebied van het schap. Dit uitvoeringsprogramma is in 2021 opgesteld en wordt jaarlijks vertaald in de begroting.

De provincie Zuid-Holland is per 1 januari 2018 uitgetreden uit de gemeenschappelijke regeling. De wijze en mate van financiële betrokkenheid in de toekomst van de provincie bij het recreatieschap is vastgelegd in de 'Financieringsovereenkomst NRIJ-PZH'. De financieringsovereenkomst is in deze begroting verwerkt. Deze bijdrage is niet meer zichtbaar onder de deelnemersbijdragen, maar is opgenomen als subsidiebijdrage onder de baten.

De gemeente Rotterdam is eveneens per 1 januari 2018 uitgetreden uit de gemeenschappelijke regeling. De financiële afspraken hier omtrent zijn vastgelegd in de 'Hoofdlijnen overeenkomst Uittreding Rotterdam'. De bijdrage van de gemeente Rotterdam is niet meer zichtbaar onder de deelnemersbijdrage, maar is opgenomen als subsidiebijdrage onder de baten.

3. Programma Instandhouding en ontwikkeling gebieden

Het programma is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Gebiedsbeheer
- Maatschappelijke betrokkenheid
- Plannen maken
- Overhead
- Algemene dekkingsmiddelen
- Kredieten en
- Mutatie reserves

3.1. Gebiedsbeheer

Aantrekkelijke en gevarieerde gebieden, die onderling samenhangen en verbonden zijn, en waarin recreatie en ecologie elkaar versterken. Dat vraagt om professioneel beheer. Met het Terrein Beheer Model (TBM) bijvoorbeeld, waarmee we gefundeerde inrichtings- en beheerkeuzes kunnen maken, met inzicht in de beheerkosten.

Voor het aantrekkelijk houden van de gebieden is het belangrijk dat bezoekers zich er welkom en veilig voelen. Het recreatieve aanbod is divers en sluit aan bij de vraag van de gebruikers. En we zorgen voor de afhandeling van vragen, klachten en verzoeken voor gebruik van het gebied en voor handhaving.

3.1.1. Beheerinformatie

Wat willen we bereiken

Beheerinformatie levert inzicht in de beheerwerkzaamheden en kosten voor de komende jaren. Deze informatie is onmisbaar voor een goede beheervoorbereiding en -uitvoering in de terreinen.

Wat gaan we er voor doen

Metten is weten. Daarom is het van belang dat de beheerinformatie inzichtelijk en op orde is. De koppeling aan een Geografisch Informatie Systeem (GIS) aan het Terrein Beheer Model maakt data en kosten inzichtelijk, goed te beheren en te vergelijken. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld kaartmateriaal van de huidige en toekomstige inrichting, plannings, geografische gebiedsanalyses en beschrijvingen van kapitaalgoederen zoals wegen en paden, maar ook 'kunstwerkspoorstenen' voor bijvoorbeeld bruggen en steigers.

3.1.2. Uitvoeren terreininspecties

Wat willen we bereiken

Het uitvoeren van inspecties leidt tot actuele, heldere beheerdata. Daarmee kan op de korte termijn de kwaliteit en veiligheid in de gebieden gewaarborgd worden en is op de langere termijn inzicht in de noodzakelijke investeringen.

Wat gaan we er voor doen

Door systematische visuele en technische inspecties te doen blijft er zicht op de onderhoudsstaat van de natuur- en recreatieterreinen. Zo kan er tijdig bijgestuurd worden.

Inspecties stellen in staat dat:

- de kwaliteit van het terrein te geborgd wordt;
- de meerjarenplanningen groot onderhoud actueel gehouden wordt;
- de veiligheid in het gebied (beter) gewaarborgd blijven;
- er invulling gegeven wordt aan aantoonbaarheid (juridische aansprakelijkheid).

3.1.3. Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een natuurlijke en eigentijdse inrichting van de terreinen, met naast recreatieve mogelijkheden ook aandacht voor landschappelijke kwaliteit en vergroting van de biodiversiteit.

Wat gaan we er voor doen

Terreinbeheer is continu inspelen op nieuwe wettelijke kaders en op vragen en veranderend gebruik van stakeholders in en om de terreinen. Het is dan ook belangrijk om deze vraagstukken goed te volgen en aanpassingen te onderbouwen en te implementeren in het beheer.

Recreatieadviseurs, ecologen en landschapsarchitecten zetten hierbij hun kennis van zowel het recreatiegebruik en de natuur- en landschapswaarden van de gebieden als hun landelijke expertise in, zodat het beheer wordt ingericht vanuit een integraal perspectief.

3.1.4. Uitvoeren terreinbeheer

Wat willen we bereiken

Efficiënt en hoogwaardig terreinbeheer levert een duurzaam onderhouden recreatie- en natuurgebied op dat aansluit op de wensen van bezoekers, met faciliteiten die schoon, heel en veilig zijn. Daarnaast draagt het beheer bij aan natuurwaarden en biodiversiteit.

Wat gaan we er voor doen

Binnen de kaders van wet- en regelgeving en met behoud van de landschappelijke kwaliteit wordt integraal en duurzaam terreinbeheer uitgevoerd. Verder wordt er op basis van Social Return gewerkt; en wordt ervaring in beheer, recreatie en biodiversiteit gedeeld. Uitvoering van het werk gebeurt op basis van het Terrein Beheer Model. Deze systematiek garandeert de kwaliteit van het beheer en maakt vervangingsinvesteringen voor dagelijks en groot onderhoud per jaar inzichtelijk. De meerjarige onderhoudsplanning geeft ook inzicht voor de lange termijn.

3.1.5. Omgevingsmanagement

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een brede waardering voor de gebieden, heldere communicatie en samenwerking met belanghebbenden, gezamenlijke verantwoordelijkheid en begrip voor beheermaatregelen.

Wat gaan we er voor doen

Veel mensen voelen zich betrokken bij uw gebieden en willen graag meedenken en bijdragen aan het beheer van terreinen. Goed terreinbeheer betekent dus ook: communicatie en samenwerking met de omgeving en belanghebbenden. Er wordt gebruik gemaakt van diverse vormen van gebieds- en stakeholdercommunicatie, zoals participatie- en informatiebijeenkomsten, woordvoering, en (landelijke) online en offline communicatiekanalen. De boswachters zijn hierbij lokaal aanspreekpunt en monitoren wat er in de omgeving leeft. Uiteraard worden ook landelijke expertise en netwerken ingezet.

3.1.6. Beheer vastgoed en gronden

Wat willen we bereiken

Professioneel vastgoed- en grondbeheer houdt u de (vermogens)positie op orde. Bovendien wordt voldaan aan de rechten en plichten die het eigendom met zich meebrengt. Zorgvuldig en passend medegebruik draagt bij aan het recreatieaanbod én aan structurele inkomsten.

Wat gaan we er voor doen

De grondpositie (de gronden en vastgoed binnen het werkingsgebied) vormt de basis van elk natuur- en recreatiegebied. Duurzame borging van dit bezit vraagt om zorgvuldig beheer (goed rentmeesterschap). Daarmee wordt invulling gegeven aan verzoeken om medegebruik, bijvoorbeeld door erfpacht- of andere gebruiksovereenkomsten aan te gaan, inclusief de administratieve, financiële en juridische afwikkeling daarvan. Professioneel grond- en vastgoedbeheer is ook financieel van belang: de grond en gebouwen vormen immers uw kapitaal. Op basis van de lopende contracten komen twee contracten voor verlenging in aanmerking én één contract moet worden herzien. De inzet voor dit type werkzaamheden is bij het sluiten van de SOK en bijbehorende uitvoeringsagenda uitgezonderd van het operationeel beheer (operationeel beheer omvat slechts een deel van de werkzaamheden die in de PDC tot de werkzaamheden van beheer vastgoed en gronden behoort).

3.1.7. Toezicht en handhaving

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een gebied te leveren waar mensen zich veilig en welkom voelen en waar de natuur wordt beschermd. Door naleving van de wet- en regelgeving blijft de kwaliteit van het gebied op orde en de recreatie- en belevingswaarde hoog.

Wat gaan we er voor doen

Toezicht en handhaving bestaat uit drie onderdelen:

- Gastheerschap voor de gebruikersgroepen;
- Handhaving op geldende bepalingen en wetgeving;
- Samenwerking met andere bevoegde toezichthouders (politie, gemeentelijke handhavers);

De uitvoering van deze onderdelen door boswachters met boa-bevoegdheden, gebeurt in overleg met o.a. gemeenten en andere toezichthouders. Hierbij wordt ingespeeld op de aard van het gebied en mogelijke probleemsituaties in de terreinen en/of op het water.

3.1.8. Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

Wat willen we bereiken

De gebieden bieden ruimte voor initiatieven van derden, zorgvuldig getoetst aan de andere belangen voor het terrein. Afspraken met partijen worden vastgelegd en gecommuniceerd.

Wat gaan we er voor doen

De gebieden worden regelmatig gebruikt door organisaties en particulieren voor het organiseren van activiteiten en evenementen. Dat is een maatschappelijke meerwaarde. Want naast het beschermen van natuur, zijn ook het beleven en benutten van terreinen belangrijke waarden. Maar niet alles kan en mag overal. Daarom is het nodig om heldere afspraken te maken over het gebruik van het gebied en de faciliteiten, zeker bij grote bezoekersaantallen. Dit wordt vastgelegd

in de vorm van een vergunning (verlening door gemeenten), ontheffing of toestemming. Vanzelfsprekend op basis van de afspraken en doelstellingen die voor een terrein gelden.

3.2. Maatschappelijke betrokkenheid

Duurzaam, hoogwaardig beheer vraagt om afstemmen en samenwerken. Met omwonenden, ondernemers en diverse gebruikersgroepen. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt vinden er zinvol werk en hun inzet verhoogt de kwaliteit van gebieden. Ook zorgen we dat de terreinen toegankelijk zijn voor mensen met een beperking en bieden we lesprogramma's en voorzieningen aan voor jeugd.

Zo verbinden we duurzaam beheer met maatschappelijk beheer en werken we samen aan terreinen waar mens en natuur elkaar vinden.

3.2.1. Vrijwilligers en actief burgerschap

Wat willen we bereiken

Een zorgvuldige aanpak van vrijwilligerswerk en actief burgerschap leidt tot betrokkenheid, betekenis en plezier bij gebruikers en de omgeving van het gebied. De vrijwilligers werken mee aan excursies, jeugdactiviteiten en terreinbeheer, maar ook helpen zij bij monitoring, toezicht en handhaving en bij vragen, meldingen en klachten van bezoekers.

Wat gaan we er voor doen

Veel mensen voelen zich betrokken bij de gebieden en zetten zich er graag voor in. 'Vrijwilligers en actief burgerschap' is een essentieel product om hen hiervoor op een zorgvuldige, professionele manier ruimte te bieden en terreinen op eigentijdse wijze te beheren. Dat levert kwalitatief hoogstaand gebiedsbeheer op en bovendien draagvlak in de omgeving.

Het bestaat uit o.a.:

- professionele begeleiding inzet van vrijwilligers;
- faciliteren en onderhouden van participatiegroepen;
- samenwerken met bewonersplatforms, stichtingen en verenigingen.

3.3. Plannen maken

Gebiedsbeheer gaat verder dan de bestaande inrichting zorgvuldig en efficiënt in stand houden. Het gaat ook om flexibel kunnen reageren op veranderende maatschappelijke en ecologische vraagstukken. Maar ook om aanpassing van beheer naar de nieuwste inzichten op het gebied van recreatie, kwaliteit van de leefomgeving, klimaatadaptatie en ecosystemen. Dat vraagt om strategische en onderbouwde doorontwikkeling van terreinen.

3.3.1. Plan- en projectvoorbereiding

Gedurende het jaar kunnen zich knelpunten of kansen aandienen, die vragen om een eerste beoordeling en standpuntbepaling door het bestuur. Om flexibel op dergelijke ontwikkelingen te kunnen reageren wordt een budget van € 20.000 opgenomen. Ten laste van dit budget wordt alleen de inzet van capaciteit benodigd voor het opstellen van een bestuursvoorstel gebracht. Dit voorstel heeft als doel een besluit te nemen of het schap het gesignaleerde probleem wil oplossen of de kans wil benutten en bereid is daarvoor middelen beschikbaar te stellen. Zo'n voorstel geeft daarom inzicht in welke kosten en opbrengsten aan een vervolg zijn verbonden.

3.3.2. Beheerkostenberekening en analyses

Wat willen we bereiken

De beheerkostenberekening geeft inzicht in de beheerkosten voordat de herinrichting start zodat vooraf bestuurlijke, beheersmatige en financiële keuzes gemaakt kunnen worden en daarmee grip geeft op de begroting (geprognoseerde en werkelijke kosten).

Wat gaan we er voor doen

Bij de grote of kleinere herinrichting van een gebied, of bij het inrichten van nieuw terrein, is het wenselijk vooraf inzicht in de te verwachten beheerkosten te hebben. Dit wordt verzorgd door beheerkostenberekeningen en -analyses uit te voeren. In deze berekeningen worden de beheerkosten van de huidige situatie afgezet tegen die van de toekomstige inrichting van een gebied. Ook wordt een analyse gemaakt van de kostenbepalende elementen, zodat er gefundeerd keuzes gemaakt kunnen worden.

3.4. Overhead

Efficiënt beheer staat of valt met kwalitatief hoogwaardige bestuurlijke en juridische advisering aan het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur, over ten minste de volgende aandachtsgebieden:

- lopende zaken, beleid, ontwikkelingen en toekomst van het schap
- nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving die van invloed zijn op het schap

Daarbij wordt rekening gehouden met wat er speelt op de betreffende beleidsvelden en met het netwerk binnen en buiten het schap. Dit netwerk bestaat o.a. uit schapsdeelnemers, ambtelijk apparaat, natuur- en milieuorganisaties en stakeholders in het schapsgebied. Tevens wordt het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter bijgestaan in alles wat de hen opgedragen taken aangaat, o.a. met een goed financieel en administratief management en met een solide juridische onderbouwing en afhandeling.

3.4.1. Bestuursproducten

3.4.1.1. Accountmanagement

Wat willen we bereiken

De accountmanager is een deskundig aanspreekpunt vanuit Staatsbosbeheer voor het recreatieschap en een opdrachtnemer voor de bestuurlijke opdrachten.

Wat gaan we er voor doen

Met de bestuurlijk-juridische achtergrond en kennis organisatie fungeert de accountmanager als sparringpartner voor het schap. Hij is opdrachtnemer voor bestuurlijke opdrachten, bewaakt de voortgang van de projecten en werkzaamheden die daaruit voortkomen en informeert het schap over de voortgang en de eindresultaten.

3.4.1.2. Bestuurssecretaris

Wat willen we bereiken

De bestuurssecretaris levert een effectieve ondersteuning en advisering van het bestuur.

Wat gaan we er voor doen

De bestuurssecretaris is de expert-sparringpartner. Hij adviseert en begeleidt het bestuur en andere samenwerkingspartners. Met zijn bestuurlijk-juridische achtergrond heeft hij veel kennis van onder meer gemeenschappelijke regelingen. Hij ondersteunt de uitvoering van bestuurlijke taken en besluitvormingsprocessen en denkt mee over bestuurlijke vraagstukken. Als rechterhand van het bestuur vertaalt de bestuurssecretaris besluiten naar concrete afspraken voor Staatsbosbeheer.

3.4.1.3. Secretariaat

Wat willen we bereiken

Het ambtelijk secretariaat zorgt ervoor dat de vergaderingen goed voorbereid en professioneel verlopen, dat de daarbij behorende vergaderstukken tijdig beschikbaar zijn en dat de archivering op orde is.

Wat gaan we er voor doen

Het ambtelijk secretariaat verzorgt de planning, organisatie, voorbereiding, verslaglegging en archivering van de bestuursvergaderingen. Met gedegen kennis van bestuurlijk-juridische processen bewaakt de ambtelijk secretaris dat voldaan wordt aan de vereisten en bepalingen die onder meer de Wet Gemeenschappelijke Regelingen stelt.

3.4.2. Financiële diensten

3.4.2.1. Financieel beleid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een solide financieel beleid dat voldoet aan juridische en financiële vereisten, verordeningen, notities en kaders.

Wat gaan we er voor doen

Zorgvuldig terreinbeheer en -ontwikkeling vraagt om zorgvuldig budgetbeheer. De beschikbare middelen zijn immers bedoeld om de doelen en visie te realiseren voor uw gebieden. Door kennis, ervaring en netwerk worden de terreinen zo efficiënt mogelijk beheerd. Er wordt een intern inkoop- en beleidskader opgesteld, (Europese) aanbestedingen worden begeleid, contracten worden opgesteld, rapportages voor verantwoording en accountantscontrole worden verzorgd, en de verzekeringsportefeuille wordt gecoördineerd. Uiteraard volgens de wettelijke vereisten. En op onderwerpen wordt financieel advies gegeven.

3.4.2.2. Planning en control (inclusief project control en rechtmatigheidscontrole)

Wat willen we bereiken

Een Planning & Control-cyclus (P&C) is een wettelijke vereiste. En het geeft daarnaast kader en sturing aan het bestuur en biedt ondersteuning om de doelstellingen te bereiken.

Wat gaan we er voor doen

Deze P&C begint met het plannen van de jaarlijkse activiteiten (begroting) en eindigt met het vaststellen van het jaarresultaat en het samenstellen van de jaarrekening. Administratie (de vastlegging van financiële handelingen) en projectcontrolling maken vanzelfsprekend onderdeel uit van P&C. Met de najaarsrapportage wordt de uitvoering van activiteiten bewaakt en wordt er

voor gezorgd dat de bedrijfsvoering 'in control' blijft. Indien nodig wordt het voorgenomen beleid of de activiteiten en processen bijgesteld. Uiteraard binnen het extern kader van Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), fiscale wetgeving en andere wet- en regelgeving.

3.4.3. Juridische diensten

3.4.3.1. Aansprakelijkheid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een beperking van aansprakelijkheidsprocedures, -risico's en -kosten. Efficiënte afhandeling van klachten voorkomt bovendien eventuele beroepsprocedures bij de Nationale Ombudsman.

Wat gaan we er voor doen

Terreineigendom en -beheer brengen juridische verantwoordelijkheden met zich mee. Gezorgd wordt voor een onderbouwde afwijzing of toewijzing van claims, voor de (financiële) afhandeling ervan, of claims worden doorgestuurd naar de verantwoordelijke partij. Omgekeerd wordt gezorgd voor aansprakelijkheidstelling van derden bij schade aan de terreinen. Bij klachten op grond van de Algemene wet bestuursrecht wordt gezorgd voor correspondentie met de directe toezichthouder (Politie en OM), worden hoorzittingen voorbereid en worden beslissingen opgesteld. Verder worden beroepen van klagers bij de Nationale Ombudsman afgehandeld. In bezwaarprocedures wordt gezorgd voor de hoorzittingen en worden beslissingen op bezwaar opgesteld.

3.4.3.2. Juridische ondersteuning

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een goede en snelle juridische ondersteuning ter voorkoming en beperking van imagoschade en allerhande risico's.

Wat gaan we er voor doen

Voor effectief beheer en ontwikkeling van terreinen is een solide juridische basis onmisbaar. Daarom wordt vorm gegeven aan tal van overeenkomsten in het kader van beleid en uitvoering van beheer, waaronder de samenwerking met derden (private en publieke partijen). Dat gebeurt onder andere door adviseren, beoordelen en/of opstellen van overeenkomsten.

3.4.3.3. Procederen

Wat willen we bereiken

Het voorkomen van een onnodige gerechtelijke procedure spaart tijd en geld. In die gevallen waarin geprocedeerd moet worden, wordt een vlotte en correcte afhandeling van de procedure beoogd en draagt zodoende bij aan een besparing van kosten en komt uw imago ten goede.

Wat gaan we er voor doen

Mochten conflicten met derden tot juridische procedures leiden, dan wordt er geprocedeerd als verweerder, eisende partij, gedaagde of belanghebbende en zijn de juristen het aanspreekpunt voor de advocaat. Ook worden collega's bijgestaan in juridische procedures, bijvoorbeeld als zij

slachtoffer zijn van een delict of een ongeval. Als het nodig is, wordt er opgetreden als gemachtigde in een gerechtelijke procedure.

3.4.3.4. Woo-procedures

Wat willen we bereiken

Gestreefd wordt naar een snelle en correcte afhandeling van W00-procedures.

Wat gaan we er voor doen

Woo-verzoeken worden in behandeling genomen. Ook kan een zienswijze opgesteld worden op een W00-verzoek dat door derden wordt behandeld en waarin het recreatieschap derde-belanghebbende bent. Cruciaal hierbij is dat over de gevraagde informatie (documenten) beschikt kan worden.

3.5. Projecten/kredieten

Er zijn bij het opstellen van deze begroting geen projecten die doorlopen tot in 2025.

3.6. Mutaties reserves

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Mutatie reserves									
Reserve Pendrechtse molen	27.700	27.700	27.700	15.000	15.000	15.000	12.700	12.700	12.700
Reserve afschrijvingen				4.499	4.500	4.500	(4.499)	(4.500)	(4.500)
Reserve vervangingsinvesteringen	75.961						75.961	-	-
Reserve besparingen	226.500	339.750	453.000				226.500	339.750	453.000
Egalisatiereserve groot onderhoud				261.202	261.202	261.203	(261.202)	(261.202)	(261.203)
AR	103.787			66.145			37.642	-	-
Investeringsreserve				27.361			(27.361)	-	-
Totaal mutatie reserves	433.948	367.450	480.700	374.207	280.702	280.703	59.741	86.748	199.997

3.7. Wat gaat het kosten

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Optimaliseringsrichting fysiek beheer	Personeel 680.480	908.824	1.027.124	-	-	-	-	908.824	1.027.124
Overschot op rekening		(339.750)	(453.000)					(339.750)	(453.000)
Materieel	2.400.870	2.375.175	2.315.828	883.390	953.975	953.975	-	148.468	119.066
Gebiedsbeheer	3.081.350	3.283.999	3.342.952	883.390	953.975	953.975	-	1.421.200	1.361.853
							-	2.330.024	2.388.977
Maatschappelijke betrokkenheid	Personeel 31.808	45.900	49.000	-	-	-	31.808	45.900	49.000
	Materieel								
Plannen maken	14.388	34.800	37.200	-	-	-	-	34.800	37.200
	Materieel						-	-	-
Overhead									
Bestuurlijke diensten	Personeel 86.272	54.000	57.700	-	-	-	-	54.000	57.700
	Materieel (409)	90.900	97.100	-	-	-	-	90.900	97.100
Financiële diensten	160.411	158.000	179.200	-	-	-	-	158.000	179.200
	Materieel 46.784	30.500	22.450	157.084	40.500	130.000	(157.084)	(10.000)	(107.550)
Juridische diensten	207.195	188.500	201.650	157.084	40.500	130.000	(157.084)	148.000	71.650
	Materieel 23.681	18.200	19.400	-	-	-	-	18.200	19.400
Totaal overhead	316.739	355.100	379.350	157.084	40.500	130.000	(157.084)	314.600	249.350
	Materieel -	3.500	3.500	-	-	-	-	3.500	3.500
Algemene middelen	-	-	-	2.733.925	2.862.072	2.974.524	(2.733.925)	(2.862.072)	(2.974.524)
Onvoorzien	-	50.000	50.000	-	-	-	-	50.000	50.000
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.444.285	3.769.799	3.858.502	3.774.399	3.856.547	4.058.499	(2.859.201)	(86.748)	(199.997)
Totaal kredieten	28.506	-	-	-	-	-	28.506	-	-
Saldo van baten en lasten	3.472.791	3.769.799	3.858.502	3.774.399	3.856.547	4.058.499	(2.830.695)	(86.748)	(199.997)
Totaal mutatie reserves	433.948	367.450	480.700	374.207	280.702	280.703	59.741	86.748	199.997
Gerealiseerd resultaat	3.906.739	4.137.249	4.339.202	4.148.606	4.137.249	4.339.202	(241.867)	(0)	0

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het recreatieschap in staat is middelen vrij te maken om de risico's die zich in de praktijk voordoen op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd of ingekrompen moet worden.

Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het recreatieschap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Voor de waardering van de toereikendheid van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Risicoanalyse

Niet gekwantificeerbare risico's

Hier wordt uitgegaan van 2% van de structurele inkomsten. Voor dit beleid volgt het schap het rijksbeleid voor gemeenten. Het rijk stelt voor gemeenten, die vallen onder het artikel 12-regime, de minimale buffer van de algemene reserve op 2% van de som van de structurele inkomsten. Dit bedrag is daarmee het minimaal gewenste/benodigde weerstandsvermogen voor niet gekwantificeerde risico's. Voor de structurele inkomsten wordt uitgegaan van de huren & pachten en de verwachte rentebaten. Deze zijn in de begroting 2025 gesteld op 1.084K. Het risico is dan $22.000 \times 4 = 88.000$ euro.

Ratio Weerstandsvermogen

Zoals hiervoor aangegeven wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen.

De stand van de Algemene Reserve is per eind 2023 ca. € 0,47 miljoen.

De ratio komt uit op > 2 en is daarmee uitstekend.

Kengetallen BBV

In het BBV (=financiële regelgeving voor gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen) staat dat er in de jaarstukken enkele kengetallen moeten worden opgenomen.

De kengetallen staan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
netto schuldquote	-110%	-115%	-128%	-130%	-131%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
solvabiliteitsratio	75%	79%	78%	82%	85%
structurele exploitatieruimte					

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

De Provincie Zuid-Holland gebruikt de volgende signaleringswaarden:

Kengetal	gezond	neutraal	risicovol
netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
netto schuldquote gecorrigeerd	<90%	90-130%	>130%
solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%

De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Bij de “netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen” worden ook de verstrekte leningen meegenomen.

Een negatieve schuldquote geeft in feite aan dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van het schap. Dit geeft inzicht in de mate waarin het schap in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele lasten.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het schap om duurzaam gebruik mogelijk te maken. Als basis voor het plannen van regulier- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande uitgaven voor meerjarig duurzaam onderhoud.

De geplande uitgaven van groot onderhoud fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee op de jaarlijkse deelnemersbijdrage. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het schap ervoor gekozen om een egalisatievoorziening groot onderhoud in te stellen. Jaarlijks wordt een vastgestelde dotatie ten laste van de exploitatie gebracht en de werkelijke onderhoudslasten worden ten laste van de Voorziening verantwoord.

Jaarlijks worden de geplande uitgaven, de dotatie en de werkelijke kosten gemonitord. Elke vier jaar wordt de dotatie opnieuw berekend en vastgesteld tenzij uit de monitoring volgt dat eerder een bijstelling nodig is

Programma groot onderhoud

In onderstaande tabel is het verwachte verloop van de voorziening Groot Onderhoud te zien voor de komende jaren.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Stand voorziening Groot onderhoud per 01-01	2.525.418	2.213.170	1.514.987	1.284.376	1.496.285	1.262.664
Dotatie	660.600	660.600	660.600	660.600	660.600	660.600
Extra dotatie	261.202	261.202				
Prognoses 2024 ev.	949.269	1.246.142	685.548	345.147	687.862	688.795
Prognoses 2024 ev.	284.781	373.843	205.664	103.544	206.359	206.639
Stand voorziening groot onderhoud per 31-12	2.213.170	1.514.987	1.284.376	1.496.285	1.262.664	1.027.830

In 2025 is groot onderhoud en vervangingsonderhoud voorzien aan o.a.:

- bos en beplantingen: het uitvoeren van bosonderhoud in diverse recreatiegebieden;
- asfalt: het uitvoeren van groot onderhoud en vervangingsonderhoud aan diverse parkeerterreinen en fiets- en voetpaden in het gehele gebied;
- halfverharde wandelpaden en parkeerterreinen in de recreatiegebieden langs de Oude Maas.

Programmabegroting 2025 | Paragrafen

Onderstaand een volledig overzicht van de in 2025 geplande werkzaamheden (excl. P):

Categorie	
TBM-overig	8.005
Informatiepanelen	99.497
Bos	108.381
Solitairen knotbomen	66.170
Niet normatieve assets (lampjes)	17.298
Asfalt	580.388
Bagger	19.434
Elementverharding	90.615
Halfverharding	145.341
Steenbestorting	37.080
Bruggen	63.499
Vlonders en steigers	10.433
Totaal GO	1.246.141

Er zijn in 2025 geen vervangingsinvesteringen gepland.

4.3 Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden / schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar.

Er is voldaan aan de kasgeldlimiet, aangezien er per saldo geen sprake is van een kortlopende schuld.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende kalenderjaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's. In 2023 zijn geen vaste geldleningen aangegaan. Er zijn op balansdatum 2023 meerdere uitstaande geldleningen zonder renteherziening gedurende de looptijd. Er is geen sprake van herfinanciering. Derhalve is er geen renterisico.

Schatkistbankieren

Bij het schatkistbankieren wordt dagelijks het saldo bij een vastgesteld drempelbedrag overgeboekt op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Omgekeerd kan het saldo ook worden aangevuld ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten. De drempel van € 1.000.000 is in 2023 niet overschreden. Zie verder het overzicht in de toelichting op de balans, onderdeel Schatkistbankieren.

EMU saldo

Het (EMU-saldo) is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Decentrale overheden moeten inzicht geven in de berekening van hun aandeel in dit EMU-saldo. Deze informatie wordt middels enquêtes aangeleverd bij het CBS. Voor de EMU-enquête worden de gemeenten, de provincies en de waterschappen integraal waargenomen. Bij de gemeenschappelijke regelingen wordt een deelwaarneming gedaan. Een gemeenschappelijke regeling valt binnen de deelwaarneming indien het totaal aan baten of lasten op de exploitatierekening groter is dan 20 miljoen euro. Omdat het begrotingstotaal van het Recreatieschap onder deze grens van €20 miljoen ligt is toelichting van het EMU saldo niet verplicht en derhalve niet opgenomen.

Renteschema

Renteschema:			
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering			7.827
b. De externe rentebaten (idem)		-/-	130.000
Saldo rentelasten en rentebaten			-122.173
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-	
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-	
c3. De rentebaait van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente €			-
d1. Rente over eigen vermogen		+/+	-
d2. Rente over voorzieningen		+/+	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			-122.173
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-/-	-
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury			-122.173

4.4 Grondbeleid

Algemeen

Het dagelijks bestuur van het recreatieschap heeft begin 2016 de nota grondbeleid vastgesteld waarin de volgende uitgangspunten centraal staan:

- Grond is een middel en geen doel.
- Bij en met de inzet van grond en vastgoed wordt financiële optimalisatie nagestreefd.
- Met de inzet van grond wordt samenwerking met gebiedspartijen gezocht.
- Hoewel het schap zelf geen grond- of opstalexploitaties voert, heeft zij in haar aanpak een actieve houding. Hierbij stuurt zij – in samenwerking met de andere gebiedspartijen – actief op programmering, kostenbeheersing en opbrengstoptimalisatie.
- Het schap werkt innovatief en extern gericht, zoekt naar nieuwe verbanden en geeft waar mogelijk ruimte aan nieuwe technologieën en duurzame toepassingen.
- Het schap neemt in beginsel niet risicodragend deel in gebieds- en vastgoed)ontwikkelingen.
- Bij de inzet van grond en vastgoed werkt het schap transparant en marktconform.

Financieel

Naast het algemene uitgangspunt van financiële optimalisatie is de inzet vooral gericht op het behoud van het huidige niveau van inkomsten in de schapsbegroting, zulks in relatie tot de met eigendom/erfpacht samenhangende kosten.

Schapsspecifiek

Grondpositie

Grondpositie per 31 december 2023:

Oppervlakte:	31-12-2022	31-12-2023*	Toelichting mutatie
Totaal	548 ha	548 ha	

*Afgerond op hele getallen

Deze tabel betreft de grondpositie; in het onderdeel “gebiedsbeheer” wordt ingegaan op het beheerareaal en eventuele mutaties hierin. Hierin zijn niet meegenomen de gronden die het Recreatieschap op basis van persoonlijke overeenkomsten (o.a. huur) in gebruik en onderhoud heeft. Peildatum voor deze tabel is de kadastrale registratie per 31 december 2023.

4.5 Bedrijfsvoering

Productomschrijving	Gebiedsbeheer	Maatschappelijke betrokkenheid	Plannen maken	Overhead	Totaal
Beheerinformatie	57.900				57.900
Uitvoeren Terreininspecties	68.900				68.900
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	38.800				38.800
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	368.600				368.600
Omgevingscommunicatie	133.700				133.700
Samenwerking omgevingsmanagement	67.900				67.900
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	192.824				192.824
Toezicht en Handhaving	214.500				214.500
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	19.800				19.800
Vrijwilligers en actief burgerschap		49.000			49.000
Plan- en projectvoorbereiding			24.800		24.800
Beheerkostenberekening & analyses			12.400		12.400
Accountmanagement				57.700	57.700
Financieel beleid				15.000	15.000
Planning en control				138.800	138.800
Projectcontrol				15.000	15.000
Rechtmatigheidscontrole				10.400	10.400
Aansprakelijkheid				3.200	3.200
Juridische ondersteuning				13.200	13.200
Procederen				1.500	1.500
WOB-procedures				1.500	1.500
Subtotaal	1.027.124	49.000	37.200	256.300	1.369.624
Dienstverlening in uitgaven voorziening Groot Onderhoud	373.842				373.842
Totaal					1.743.466

4.6 Deelnemersbijdrage

Verdeling deelnemersbijdrage	Aandeel in nadelig exploitatiesaldo	Percentage	Inwoneraantallen per 1-1-2023
Gemeente Albrandswaard	232.932	13%	26.357
Gemeente Barendrecht	431.380	24%	48.812
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	284.420	16%	32.183
Gemeente Ridderkerk	419.582	24%	47.477
Gemeente Zwijndrecht	397.849	23%	45.018
	1.766.163	100%	199.847
Totaal	1.766.163		

Financiële begroting

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Optimaliseringsrichting fysiek beheer	Personeel 680.480	908.824	1.027.124	-	-	-	-	908.824	1.027.124
Overschot op rekening		(339.750)	(453.000)					(339.750)	(453.000)
		148.468	119.066					148.468	119.066
Gebiedsbeheer	Materieel 2.400.870	2.375.175	2.315.828	883.390	953.975	953.975	-	1.421.200	1.361.853
		3.081.350	3.283.999	883.390	953.975	953.975	-	2.330.024	2.388.977
Maatschappelijke betrokkenheid	Personeel 31.808	45.900	49.000	-	-	-	31.808	45.900	49.000
	Materieel								
		31.808	45.900				31.808	45.900	49.000
Plannen maken	Personeel 14.388	34.800	37.200	-	-	-	-	34.800	37.200
	Materieel								
		14.388	34.800				-	34.800	37.200
Overhead									
	Personeel 86.272	54.000	57.700	-	-	-	-	54.000	57.700
	Materieel (409)	90.900	97.100	-	-	-	-	90.900	97.100
Bestuurlijke diensten		85.863	144.900	-	-	-	-	144.900	154.800
	Personeel 160.411	158.000	179.200	-	-	-	-	158.000	179.200
	Materieel 46.784	30.500	22.450	157.084	40.500	130.000	(157.084)	(10.000)	(107.550)
Financiële diensten		207.195	201.650	157.084	40.500	130.000	(157.084)	148.000	71.650
	Personeel 23.681	18.200	19.400	-	-	-	-	18.200	19.400
	Materieel -	3.500	3.500	-	-	-	-	3.500	3.500
Juridische diensten		23.681	22.900	-	-	-	-	21.700	22.900
Totaal overhead		316.739	355.100	157.084	40.500	130.000	(157.084)	314.600	249.350
Deelnemersbijdrage			-	1.525.564	1.653.711	1.766.163	(1.525.564)	(1.653.711)	(1.766.163)
Bijdrage Provincie Zuid-Holland				353.988	353.988	353.988	(353.988)	(353.988)	(353.988)
Beheerkostenregeling				-	-	-	-	-	-
Bijdrage gemeente Rotterdam				854.373	854.373	854.373	(854.373)	(854.373)	(854.373)
Algemene middelen				2.733.925	2.862.072	2.974.524	(2.733.925)	(2.862.072)	(2.974.524)
Onvoorzien		-	50.000	-	-	-	-	50.000	50.000
Saldo gewone bedrijfsvoering		3.444.285	3.769.799	3.774.399	3.856.547	4.058.499	(2.859.201)	(86.748)	(199.997)
Totaal kredieten		28.506	-	-	-	-	28.506	-	-
Saldo van baten en lasten		3.472.791	3.769.799	3.774.399	3.856.547	4.058.499	(2.830.695)	(86.748)	(199.997)
Totaal mutatie reserves		433.948	367.450	374.207	280.702	280.703	59.741	86.748	199.997
Gerealiseerd resultaat		3.906.739	4.137.249	4.148.606	4.137.249	4.339.202	(241.867)	(0)	0

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Het overzicht van lasten en baten is als volgt opgebouwd:

Reguliere lasten en baten gewone bedrijfsvoering

Dit onderdeel betreft de exploitatielasten en –baten van de structurele activiteiten. Dit zijn de jaarlijks min of meer in dezelfde vorm terugkerende activiteiten. Op basis van deze informatie kunnen meerjarige trends en ontwikkelingen worden geschetst.

Kredieten

De kredieten hebben betrekking op uitgaven gerelateerd aan activiteiten die zorgen voor veranderingen in de natuur- en recreatiegebieden, zoals investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Deze uitgaven worden gedekt vanuit bijdragen derden (subsidies, bijdragen) en/of onttrekkingen aan de algemene of bestemmingsreserves.

Toevoegingen en onttrekkingen (mutaties) aan reserves

Dit onderdeel omvat alle mutaties (stortingen en onttrekkingen) in de reserves.

Structureel evenwicht

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht is in de begroting en de meerjarenraming het structureel en reëel evenwicht geïntroduceerd. Het BBV is aangepast, zodat Algemeen Bestuur en financieel toezichthouder kunnen vaststellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming. Algemeen uitgangspunt is dat structurele lasten en baten die lasten en baten zijn die betrekking hebben op posten of beleid met een looptijd van meer dan drie jaar. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten. Het structureel en reëel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat overblijft moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten).

Het overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen is opgenomen in de toelichting op de meerjarenraming.

Uiteenzetting van de financiële positie (geprognosticeerde balans)

De financiële positie in meerjarenperspectief blijkt uit de geprognosticeerde balanscijfers voor de jaren 2025 tot en met 2029.

Programmabegroting 2025 | Financiële begroting

Bedragen

Totaaloverzicht	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
ACTIVA					
Materiële vaste activa	2.275.484	2.237.621	2.204.587	2.172.573	2.140.764
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-
Vlottende activa	4.367.649	4.372.436	4.821.743	4.827.522	4.879.291
Totaal activa	6.643.133	6.610.057	7.026.330	7.000.095	7.020.055
PASSIVA					
Reserves	4.992.012	5.234.926	5.484.668	5.737.431	5.992.225
(Geraamd) resultaat	-	-	-	-	-
Voorzieningen	1.514.987	1.284.375	1.496.284	1.262.664	1.027.830
Langlopende schulden	136.134	90.756	45.378	-	-
Vlottende passiva	-	-	-	-	-
Totaal passiva	6.643.133	6.610.057	7.026.330	7.000.095	7.020.055

Toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie

De uitgangspunten, die bij het samenstellen van deze begroting zijn gehanteerd, zijn vermeld in hoofdstuk 2 van deze begroting.

Materiële vaste activa

De afname in de materiële vaste activa betreft de jaarlijkse afschrijvingen.

Financiële vaste activa

Niet van toepassing.

Vlottende activa

De vlottende activa is bepaald door het verschil te nemen tussen het “totaal passiva per jaar” minus het totaal van de materiële vaste activa.

Reserves

Staat van reserves	Saldo 1-1-2024	Resultaat bestemming	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2025
Algemene Reserve	666.842	241.867	-	-	908.709	-	-	908.709
BESTEMMINGSRESERVES								
Investeringsreserve	1.513.171	-	-	-	1.513.171	-	-	1.513.171
Reserve herinrichting Zuidelijk Randpark	460.306	-	-	-	460.306	-	-	460.306
Reserve vervangingsinvesteringen	7.001	-	-	-	7.001	-	-	7.001
Reserve Pendrechtse molen	240.032	-	27.700	15.000	252.732	27.700	15.000	265.432
Reserve besparingen	714.530	-	339.750	-	1.054.280	453.000	-	1.507.280
Afschrijvingsreserve	339.113	-	-	4.500	334.613	-	4.500	330.113
Egalisatiereserve groot onderhoud	522.405	-	-	261.202	261.203	-	261.203	-
Subtotaal bestemmingsreserves	4.463.400		367.450	280.702	3.883.306	480.700	280.703	4.083.303
Totaal	3.518.051	241.867	367.450	280.702	4.792.015	480.700	280.703	4.992.012

Meerjarenperspectief

Staat van reserves	Saldo 31-12-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2026	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2027	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2028	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2029
Algemene Reserve	908.709	-	-	908.709	-	-	908.709	-	-	908.709	-	-	908.709
BESTEMMINGSRESERVES													
Investeringsreserve	1.513.171	-	-	1.513.171	-	-	1.513.171	-	-	1.513.171	-	-	1.513.171
Reserve herinrichting Zuidelijk Randpark	460.306	-	-	460.306	-	-	460.306	-	-	460.306	-	-	460.306
Reserve vervangingsinvesteringen	7.001	-	-	7.001	-	-	7.001	-	-	7.001	-	-	7.001
Reserve Pendrechtse molen	265.432	27.700	15.000	278.132	27.700	15.000	290.832	27.700	15.000	303.532	27.700	15.000	316.232
Reserve besparingen	1.507.280	234.714	-	1.741.994	241.542	-	1.983.536	244.563	-	2.228.099	246.594	-	2.474.693
Afschrijvingsreserve	330.113	-	4.500	325.613	-	4.500	321.113	-	4.500	316.613	-	4.500	312.113
Egalisatiereserve groot onderhoud	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal bestemmingsreserves	4.083.303	262.414	19.500	4.326.217	269.242	19.500	4.575.959	272.263	19.500	4.828.722	274.294	19.500	5.083.516
Totaal	4.992.012	262.414	19.500	5.234.926	269.242	19.500	5.484.668	272.263	19.500	5.737.431	274.294	19.500	5.992.225

ALGEMENE RESERVE

De algemene reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.

BESTEMMINGSRESERVES

a) Investeringsreserve

Het doel van de Investeringsreserve is het dekken van investeringskosten van de (land)inrichting van diverse nieuwe gebieden.

b) Bestemmingsreserve herinrichting Zuidelijk Randpark

De Reserve Herinrichting Zuidelijk Randpark is bestemd voor het gelijknamige recreatiegebied op de grens van de gemeenten Barendrecht en Rotterdam. Het park ligt pal ten noorden van de A15/Betuwespoorlijn en bestaat uit verschillende deelgebieden. Met deze reserve worden de kosten gedekt die nodig zijn om het Zuidelijk Randpark opnieuw in te richten als recreatiegebied.

c) Reserve vervangingsinvesteringen.

Deze reserve is ingevoerd in 2015. In de meerjarenraming zijn voor 2024 geen onttrekkingen gepland.

Programmabegroting 2025 | Financiële begroting

d) Reserve Pendrechtse Molen

Deze reserve is gevormd bij de jaarrekening 2015 ter vervanging van de voorziening Pendrechtse Molen. De voorziening voldeed niet aan de financieel-technische eisen die hier wettelijk aan gesteld worden.

e) Reserve besparingen

De reserve besparingen heeft als doel het financieren van investeringen die leiden tot een afname in de onderhoudskosten.

f) Reserve afschrijvingen

Het doel van deze reserve is het dekken van de afschrijvingslasten van projecten die geactiveerd zijn conform nieuwe BBV regelgeving.

g) Egalisatiereserve groot onderhoud

De reserve heeft ten doel om tot en met 2025 het tekort op de voorziening groot onderhoud te egaliseren door middel van een jaarlijkse extra dotatie van €261.202

Voorzieningen

Staat van voorzieningen	Saldo 1-1-2024	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2025	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2025
Voorziening Groot Onderhoud	2.525.418	921.802	1.234.050	2.213.170	921.802	1.619.985	1.514.987
Totaal	2.525.418	921.802	1.234.050	2.213.170	921.802	1.619.985	1.514.987

Meerjarig perspectief verloop voorzieningen

Staat van voorzieningen	Saldo 31-12-2025	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2026	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2027	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2028	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2029
Voorziening Groot Onderhoud	1.514.987	660.600	891.212	1.284.375	660.600	448.691	1.496.284	660.600	894.220	1.262.664	660.600	895.434	1.027.830
Totaal	1.514.987	660.600	891.212	1.284.375	660.600	448.691	1.496.284	660.600	894.220	1.262.664	660.600	895.434	1.027.830

Voorziening groot onderhoud

Groot Onderhoud is noodzakelijk ten einde de duurzame instandhouding van de gebieden te garanderen. Regulier onderhoud kent een jaarlijkse cyclus. Groot Onderhoud heeft een cyclus groter dan één jaar. Voor het verrichten van groot onderhoud is een voorziening Groot Onderhoud beschikbaar. Het doel van deze voorziening is de lasten van groot onderhoud gelijkmatig over de jaren te verdelen.

Langlopende schulden

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De stand van de langlopende schulden is bepaald door per lening rekening te houden met het betreffende verloopschema.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn in de meerjarenraming constant gehouden.

Programmabegroting 2025 | Financiële begroting

Meerjarenraming

Deelproduct/product		Lasten			
		2026	2027	2028	2029
Optimaliseringsrichting fysiek beheer	Personeel	1.027.124	1.027.124	1.027.124	1.027.124
	Overschot op rekening	(453.000)	(453.000)	(453.000)	(453.000)
Gebiedsbeheer	Materieel	1.933.538	1.926.710	1.923.689	1.921.659
		2.960.662	2.953.834	2.950.813	2.948.782
Maatschappelijke betrokkenheid	Personeel	49.000	49.000	49.000	49.000
	Materieel	-	-	-	-
Plannen maken	Personeel	49.000	49.000	49.000	49.000
	Materieel	-	-	-	-
Overhead	Personeel	37.200	37.200	37.200	37.200
	Materieel	-	-	-	-
Bestuurlijke diensten	Personeel	37.200	37.200	37.200	37.200
	Materieel	-	-	-	-
Financiële diensten	Personeel	37.200	37.200	37.200	37.200
	Materieel	-	-	-	-
Juridische diensten	Personeel	57.700	57.700	57.700	57.700
	Materieel	97.100	97.100	97.100	97.100
Totaal overhead	Personeel	154.800	154.800	154.800	154.800
	Materieel	179.200	179.200	179.200	179.200
Algemene middelen	Personeel	22.450	22.450	22.450	22.450
	Materieel	201.650	201.650	201.650	201.650
Onvoorzien	Personeel	19.400	19.400	19.400	19.400
	Materieel	3.500	3.500	3.500	3.500
Saldo gewone bedrijfsvoering	Personeel	22.900	22.900	22.900	22.900
	Materieel	-	-	-	-
Totaal mutatie reserves	Personeel	379.350	379.350	379.350	379.350
	Materieel	-	-	-	-
Saldo	Personeel	-	-	-	-
	Materieel	-	-	-	-

Baten				
	2026	2027	2028	2029
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	953.975	953.975	953.975	953.975
	953.975	953.975	953.975	953.975
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	130.000	130.000	130.000	130.000
	130.000	130.000	130.000	130.000
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	1.766.163	1.766.163	1.766.163	1.766.163
	318.988	318.988	318.988	318.988
	550.000	550.000	550.000	550.000
	2.635.151	2.635.151	2.635.151	2.635.151
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	3.719.126	3.719.126	3.719.126	3.719.126
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	3.719.126	3.719.126	3.719.126	3.719.126
	19.500	19.500	19.500	19.500
	3.738.626	3.738.626	3.738.626	3.738.626

Saldo				
	2026	2027	2028	2029
	1.027.124	1.027.124	1.027.124	1.027.124
	(453.000)	(453.000)	(453.000)	(453.000)
	-	-	-	-
	979.563	972.735	969.714	967.684
	2.006.687	1.999.859	1.996.838	1.994.807
	49.000	49.000	49.000	49.000
	-	-	-	-
	49.000	49.000	49.000	49.000
	37.200	37.200	37.200	37.200
	-	-	-	-
	37.200	37.200	37.200	37.200
	-	-	-	-
	57.700	57.700	57.700	57.700
	97.100	97.100	97.100	97.100
	154.800	154.800	154.800	154.800
	179.200	179.200	179.200	179.200
	(107.550)	(107.550)	(107.550)	(107.550)
	71.650	71.650	71.650	71.650
	19.400	19.400	19.400	19.400
	3.500	3.500	3.500	3.500
	22.900	22.900	22.900	22.900
	-	-	-	-
	249.350	249.350	249.350	249.350
	-	-	-	-
	(1.766.163)	(1.766.163)	(1.766.163)	(1.766.163)
	-	-	-	-
	(318.988)	(318.988)	(318.988)	(318.988)
	(550.000)	(550.000)	(550.000)	(550.000)
	(2.635.151)	(2.635.151)	(2.635.151)	(2.635.151)
	50.000	50.000	50.000	50.000
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	(242.914)	(249.742)	(252.763)	(254.794)
	-	-	-	-
	(242.914)	(249.742)	(252.763)	(254.794)
	-	-	-	-
	242.914	249.742	252.763	254.794
	0	0	0	0

Programmabegroting 2025 | Financiële begroting

Grondslagen voor de meerjarenbegroting

De grondslagen voor de ramingen in de meerjarenbegroting zijn vermeld in hoofdstuk 2 “Uitgangspunten”.

Structureel evenwicht

Voor een toelichting op het begrip “structureel evenwicht” wordt verwezen naar de toelichting bij het overzicht van baten en lasten (zie het begin van dit hoofdstuk).

De berekening van het structurele begrotingssaldo voor de jaren 2025 tot en met 2029 blijkt uit het volgende overzicht.

Bedragen

Structureel resultaat					
	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	3.858.502	3.476.212	3.469.384	3.466.363	3.464.332
Baten	(4.058.499)	(3.719.126)	(3.719.126)	(3.719.126)	(3.719.126)
Totaal saldo baten en lasten	(199.997)	(242.914)	(249.742)	(252.763)	(254.794)
Stortingen reserves	480.700	262.414	269.242	272.263	274.294
Onttrekkingen reserves	(280.703)	(19.500)	(19.500)	(19.500)	(19.500)
Totaal saldo mutaties reserves	199.997	242.914	249.742	252.763	254.794
Rekening resultaat	0	0	0	0	0
Af: incidentele baten en lasten (incl. reserves)					
Incidentele lasten	480.700	262.414	269.242	272.263	274.294
Incidentele baten	(276.204)	(15.001)	(15.001)	(15.001)	(15.001)
Totaal saldo incidentele baten en lasten	204.496	247.413	254.241	257.262	259.293
Structureel rekening resultaat	204.496	247.413	254.241	257.262	259.293
Reserve mutaties					
	2025	2026	2027	2028	2029
Stortingen	480.700	262.414	269.242	272.263	274.294
Onttrekkingen	(280.703)	(19.500)	(19.500)	(19.500)	(19.500)
	199.997	242.914	249.742	252.763	254.794
Incidentele reserves					
Stortingen	480.700	262.414	269.242	272.263	274.294
Onttrekkingen	(276.204)	(15.001)	(15.001)	(15.001)	(15.001)
	204.496	247.413	254.241	257.262	259.293
Structurele reserves					
Stortingen	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	(4.499)	(4.499)	(4.499)	(4.499)	(4.499)
	(4.499)	(4.499)	(4.499)	(4.499)	(4.499)

Programmabegroting 2025 | Financiële begroting

De incidentele lasten bestaan uit:	2025	2026	2027	2028	2029
Storting in de Algemene reserve					
Storting in de investeringsreserve		-	-	-	-
Storting aan de reserve Pendrechtse Molen	27.700	27.700	27.700	27.700	27.700
Storting aan de reserve besparingen	453.000	234.714	241.542	244.563	246.594
Totaal	480.700	262.414	269.242	272.263	274.294
De incidentele baten bestaan uit					
Onttrekking aan de Algemene reserve					
Onttrekking aan de investeringsreserve			-	-	-
Onttrekking aan de reserve Pendrechtse Molen	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Onttrekking aan de egalisatiereserve groot onderhoud	261.203	-	-	-	-
Totaal	276.203	15.000	15.000	15.000	15.000

5 Bijlagen

Bijlage “Bedragen per taakveld”

Verdeling taakvelden	2025		
	Lasten	Baten	Saldo
0.4 - Overhead	379.350	-	379.350
0.5 - Treasury	7.827	130.000	122.173-
0.8 - Overige baten en lasten	-	1.766.163	1.766.163-
0.10 - Mutaties in reserves	480.700	280.703	199.997
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.471.325	2.162.336	1.308.989
0.11 - Resultaat van de rekening baten en lasten	-	-	-
Totaaltelling lasten en baten	4.339.202	4.339.202	0

Bijlage "Conversiestaat"

Deelproduct/product	Begroting 2025	Begroting 2025	Begroting 2025
Beheer informatie	57.900		57.900
Uitvoeren Terreininspecties	68.900		68.900
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	38.800		38.800
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	368.600		368.600
Omgevingscommunicatie	133.700		133.700
Samenwerking omgevingsmanagement	(67.900)		(67.900)
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	192.824		192.824
Toezicht en Handhaving	214.500		214.500
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	19.800		19.800
Personeel	1.027.124	-	1.027.124
Regulier onderhoud	1.228.722		1.228.722
Dotatie voorziening groot onderhoud	660.600		660.600
Extra dotatie voorziening groot onderhoud	261.203		261.203
Optimaliseringsrichting fysiek beheer	(453.000)		(453.000)
Overschot op rekening	119.066		119.066
Afschrijvingen	37.883	-	37.883
Rente	7.827		7.827
Energie- en waterverbruik	16.400		16.400
Subsidies natuurbeheer	-	104.000	(104.000)
Belastingen	55.000		55.000
Verzekeringen	18.250		18.250
Advieskosten, taxatie en notaris	12.400		12.400
Huren en pachten	124.478	731.725	(607.247)
Vewgunningen, Ontheffingen en Toestemmingen		15.250	(15.250)
Veerdiensten	221.000	103.000	118.000
Publiciteit & voorlichting	6.000		6.000
Materieel	2.315.828	953.975	1.361.853
Gebiedsbeheer	3.342.952	953.975	2.388.977
Vrijwilligers en actief burgerschap	49.000		49.000
Personeel	49.000	-	49.000
Materieel			
Maatschappelijke betrokkenheid	49.000	-	49.000
Plan- en projectvoorbereiding	24.800		24.800
Beheerkostenberekening & analyses	12.400		12.400
Personeel	37.200	-	37.200
Materieel			
Plannen maken	37.200	-	37.200
Overhead			
Accountmanagement	57.700		57.700
Bestuurssecretaris			-
Personeel	57.700	-	57.700
Bestuurssecretaris/Secretariaat	94.000		94.000
Bestuurskosten	3.100	-	3.100
Materieel	97.100	-	97.100
Bestuurlijke diensten	154.800	-	154.800
Financieel beleid	15.000		15.000
Planning en control	138.800		138.800
Projectcontrol	15.000		15.000
Rechtmatigheidscontrole	10.400		10.400
Personeel	179.200	-	179.200
Accountantskosten	19.200		19.200
Advieskosten	-		-
Rentebaten	-	130.000	(130.000)
Bank- en treasurykosten	500		500
Fiscaal advies	2.750		2.750
Materieel	22.450	130.000	(107.550)
Financiële diensten	201.650	130.000	71.650
Aansprakelijkheid	3.200		3.200
Juridische ondersteuning	13.200		13.200
Procederen	1.500		1.500
WOB-procedures	1.500		1.500
Personeel	19.400	-	19.400
Advieskosten	3.500		3.500
Materieel	3.500	-	3.500
Juridische diensten	22.900	-	22.900
Totaal overhead	379.350	130.000	249.350
Deelnemersbijdrage	-	1.766.163	(1.766.163)
Bijdrage Provincie Zuid-Holland		353.988	(353.988)
Beheerkostenregeling		-	-
Bijdrage gemeente Rotterdam		854.373	(854.373)
Algemene middelen	-	2.974.524	(2.974.524)
Onvoorzien	50.000	-	50.000
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.858.502	4.058.499	(199.997)
Totaal kredieten	-	-	-
Saldo van baten en lasten	3.858.502	4.058.499	(199.997)
Mutatie reserves			
Reserve Pendrechtse molen	27.700	15.000	12.700
Reserve afschrijvingen		4.500	(4.500)
Reserve besparingen	453.000		453.000
Egalisatiereserve groot onderhoud		261.203	(261.203)
Investeringsreserve			-
Totaal mutatie reserves	480.700	280.703	199.997
Gerealiseerd resultaat	4.339.202	4.339.202	0